

Strateški razvojni program Općine Donja Voća

2016 godina

Projektni zadatak: Izrada Strateškog razvojnog programa Općine Donja Voća

Naručitelj programa: Općina Donja Voća

Nositelj zadatka: Luketo d.o.o.
II. Litijski odvojak br. 1
Zagreb

Autori programa: Ivan Biškup, mag.oec.
Krunoslav Đurec, upr. Pravnik
Josip Krtanjek

Godina izrade: 2016. godina

Sadržaj

Strateški razvojni program Općine Donja Voća.....	1
Horizontalne teme.....	3
Osnovna analiza Općine Donja Voća	5
SWOT ANALIZA OPĆINE DONJA VOĆA	29
Vizija razvoja Općine Donja Voća	31
Ciljevi, prioriteti i mjere.....	33
USKLAĐENOST SA STRATEGIJAMA	51
PLAN PROVEDBE STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA	59
STRATEŠKI RAZVOJNI PROGRAM U BUDUĆNOSTI	64
MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA PROJEKATA	66

Strateški razvojni program Općine Donja Voća

Strategija razvoja jedinice lokalne samouprave je strateški planski dokument politike lokalnog razvoja. Ovim dokumentom usvaja se vizija srednjoročnog razvoja jedinice lokalne samouprave, što jedinica lokalne samouprave planira postići u vremenu do 2020 godine zajedno sa svim zainteresiranim skupinama što je definirano ciljevima, prioritetima i mjerama.

Polazište za izradu strateških dokumenata razvoja su nacionalni i županijski razvojni dokumenti, te prostorni planovi.

Ovaj razvojni dokument usklađen je s:

- Strategija Europa 2020
- Partnerski sporazum
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014-2020
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014-2020
- Program ruralnog razvoja 2014-2020
- Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014-2020
- Strategija razvoja turizma RH do 2020
- Strategija razvoja poduzetništva za razdoblje 2013. do 2020. godine
- Strategija razvoja poduzetništva žena u RH 2014-2020
- Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske (2014. – 2020.)
- Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske NN 147/14
- Prostorni plan Općine Donja Voća

Nositelj ovog projekta je trgovačko društvo Luketo d.o.o. iz Zagreba

Shema: Usklađenost Strateškog razvojnog programa s strategijama više razine

Proces izrade Strateškog razvojnog programa započeo je u lipnju 2015. godini, te je temeljen na sljedećim načelima planiranja:

- Uključene su sve zainteresirane strane na lokalnoj razini
- Temelji se na realnoj procjeni resursa

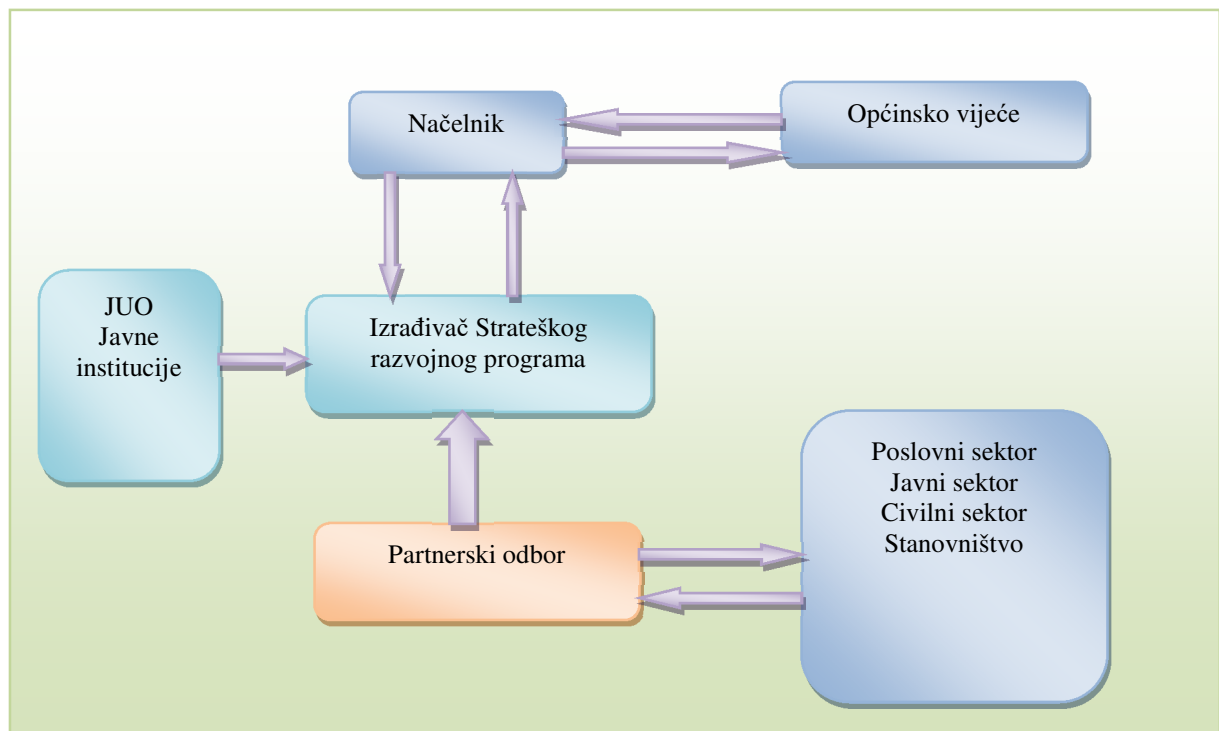
- Kreira ciljeve razvoje
- Unutar ciljeva kreirani su prioriteti i mjere
- Počiva na pristupu odozdo prema gore

Metodologija koja je korištena u izradi Strategije bazira se na metodologiji Europske unije u skladu s CLLD načelima tj. **mehanizmu za uključivanje partnera na lokalnoj razini, uključujući i predstavnike civilnog društva i lokalne gospodarske dionike, u izradu i provedbu integrirane lokalne strategije** koja pomaže njihovom području u prijelazu k održivoj budućnosti.

Strategija se izrađuje za razdoblje od 2015-2020. godine.

Integrirani Strateški razvojni program sintetizira sve sektore za koje je zadužena jedinica lokalne samouprave, te sve ostale sudionike iz privatnog i civilnog sektora.

Operativna struktura izrade Strateškog razvojnog programa

Neke od ključnih komponenti koje moraju, i bile su uzete u obzir tijekom izrade strategije su:

Vizija: vizija budućnosti Općine Donja Voća koja je temeljena na javnom konsenzusu koji je postignut kroz konzultacije s zainteresiranim skupinama, usklađena s Europskim, nacionalnim i regionalnim strateškim planovima, te postojećim prostorno planskim dokumentima Općine Donja Voća

Analiza postojećeg stanja : Analiza postojećeg stanja obuhvaća uzroke koji su do tog stanja doveli, te predviđanje razvojnih trendova i mogućnosti. Analiza ove strategije pripremljena je prateći 3 glavne kategorije prema Strategiji Europa 2020 koja predstavlja temeljni razvojni dokument na razini Europske Unije: **uključiv, pametan i održiv rast**. Takav pristup analizi stanja omogućit će lakše i usmjerenije

povezivanje postojećeg stanja s određivanjem razvojnih poteškoća i potencijala (kroz SWOT analizu) i biti će podloga za definiranje razvojnih prioriteta strategije.

Zainteresirane skupine: komponenta sudjelovanja širokog kruga zainteresiranih skupina bitna je za utvrđivanja prve dvije komponente kao i za razumijevanje i osmišljavanje načina njihovog uključenja u razvoj strategije i politike, uključujući proces provedbe, što je četvrta komponenta. Ova komponenta uključuje proces konzultacija kroz radionice i upitnike za privatni sektor, javni sektor, građane

Provedba: Provedba je definirana u suradnji i konzultaciji s zainteresiranim skupinama, partnerskim odborom, te jedinstvenim upravnim odjelom Općine Donja Voća. U tom kontekstu, provedena je ocjena provedbenih mehanizama uz ocjenu potencijalnih prepreka uspješnoj provedbi. Drugim riječima, pripremio se dokument koji je i strateški, a Općina Donja Voća će ga koristiti pri operacionalizaciji mjera i aktivnosti. Prioriteti i mjere planirani su uzevši u obzir raspoložive resurse koje ima Općina Donja Voća pri poticanju razvoja Općine i pružanja usluga svojim građanima.

Horizontalne teme

1. Jednake mogućnosti i različitosti

Posvećivanje pažnje i aktivno upravljanje jednakim mogućnostima i različitostima vrlo je važno za osiguranje ne samo usklađenosti za zakonskim odredbama nego i osiguranje efikasne usluge za sve osobe

Razumijevanje i uspostava jednakih mogućnosti i različitosti vrlo je važna za poduzimanje akcija u cilju uklanjanja barijera. Te aktivnosti podrazumijevaju kreiranje kulture uključivosti koja smanjuje diskriminaciju i pruža iskrenu jednakost prilika.

Jednake mogućnosti bavi se osiguranjem da svima bez obzira na rasu, spol, seksualno opredjeljenje, godine, invalidnost imaju osigurane jednake mogućnosti. To podrazumijeva identifikaciju i uklanjanje barijera koja mogu spriječiti pojedince u ostvarenju jednakih mogućnosti.

Različitost je termin širi od pojma jednakih mogućnosti, koji prepoznaje i vrednuje individualne različitosti u stavovima, vrijednostima i iskustvu.

To je pozitivno vrednovanje načina na koje se ljudi razlikuju, te nastoji maksimizirati svoje potencijale u smislu vlastitog profesionalnog razvoja i koristi. Organizacija koja je doista predana vrednovanju i upravljanju raznolikošću će se prema svakom pojedincu odnositi s dostojanstvom i poštovanjem.

Organizacija neće raditi predrasude i bit će otvorena, te ako je zatraženo razmotrit će alternativne načine obavljanja određenih procesa.

Zakonska osnova unutar Europske komisije The Racial Equality Directive 2000/43/EC The Employment Equality Directive 2000/78/EC; Gender Equality Directives 2002/73/EC & 2004/113/EC)

2. Održivi razvoj

Održivi razvoj je glavni cilj Europske unije je utvrđen u Ugovor koji uređuje sve politike i aktivnosti Europske Unije. Svi programi i projekti financiran od strane EU očekuje da se razmotri djelovanje s gledišta održivog razvoja

Oslanjajući se na svoje postojeće strategije održivog razvitka, Europsko vijeće u svojoj deklaraciji iz 2005 fokusirano je na održivi razvoj oko 3 temeljna povezana cilja: zaštita okoliša, socijalna jednakost i kohezija i ekonomski prosperitet

Zaštita okoliša

Ovaj cilj usredotočen je na očuvanje sposobnosti zemlje za održavanje života u svim svojim različitostima , poštujući granice prirodnih resursa i osiguravanje visoke razine zaštite i poboljšanje kvalitete okoliša. To ima za cilj sprječavanje i smanjenje zagađenje okoliša i promicati održivu potrošnju i proizvodnju s održivim ekonomskim rastom.

Socijalna jednakost i kohezija

Ima za cilj promicati demokratsko, socijalno uključivo, kohezivno, zdravo, sigurno i pravedno društvo s poštivanje temeljnih prava i kulturnu raznolikost koja stvara jednake mogućnosti i bori se protiv diskriminacije u svim njezinim oblicima.

Ekonomski prosperitet

Promiče uspješno, inovativno, znanjem bogato, konkurentno i ekološki učinkovito gospodarstvo koje osigurava visoke životne standarde i punu zaposlenost na području cijele Europske Unije

Osnovna analiza Općine Donja Voća

Položaj, značaj i posebnosti područja Općine

Općina Donja Voća jedna je od 22 općine i 6 gradova u sastavu Varaždinske županije. Smještena je u njenom sjeverozapadnom dijelu. Sa zapadne strane graniči s Republikom Slovenijom (čime ulazi u sastav pograničnih općina); sa sjeverne strane s općinama Cestica i Vinica; s istočne strane s Općinom Maruševac, a s jugozapadne s Općinom Klenovnik i Gradom Lepoglava.

Površinom pripada grupi srednjih općina Županije (2,84% udjela u ukupnoj površini Županije) s dugogodišnjom tendencijom smanjenja broja stanovnika.

Dislocirana od osnovnih prometnih koridora od važnosti za Županiju i Državu, te bez adekvatne gospodarske osnove, ali obiluje prirodnim i krajobraznim potencijalima čije bi iskorištenje trebalo predstavljati temeljno polazište budućeg razvitka.

Slika: Položaj Općine u Varaždinskoj županiji

Općina Donja Voća spada u grupu (po veličini) srednjih teritorijalnih jedinica, tj. ako se izuzmu gradovi, jedanaesta je po veličini općina Varaždinske županije. U sastavu Općine 8 je naselja (Budinščak, Donja Voća, Fotez Breg, Gornja Voća, Jelovec Voćanski, Plitvica Voćanska, Rijeka Voćanska, Slivarsko), a sjedište Općine je istoimeno naselje Donja Voća.

OPĆINA DONJA VOĆA	Općina km ² , km	Županija km ² , km	% Općine u odnosu na Županiju
Površina	35,90	1.261,29	2,85
Dužina državne granice	4,887	54,20	9,02
Granica ukupno	33,811	265,20	12,75
Udaljenost krajnjih točaka istok - zapad (A)	8,449	69,10	-
Udaljenost krajnjih točaka sjever - jug (B)	8,066	44,10	-

Prema veličini teritorija (površini) najveće naselje u Općini je Donja Voća, a zatim redom slijede: Gornja Voća, Rijeka Voćanska, Slivarsko, Jelovec Voćanski, Budinščak, Plitvica Voćanska i Fotez Breg kao najmanje naselje.

Stanovništvo

Temeljem Zakona o popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011 godine (NN 92/10) u travnju 2011. Godine proveden je Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj.

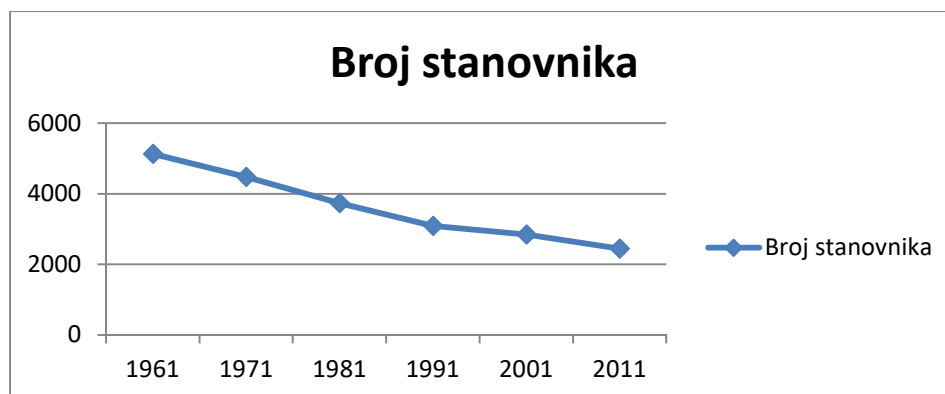
Prema rezultatima Popisa iz 2011 godine na području Općine Donja Voća živi 2.443 stanovnika što je 1,39% stanovništva Varaždinske županije (175.951 stanovnika). Gustoća naseljenosti Općine od 68,5 st/km² znatno je niža od prosjeka Varaždinske županije (139,42 st/km²). Ukupan broj stanova 2011. na području Općine iznosi 1187 što iznosi 1,55 % u odnosu a Županiju (76 596 stanova), dok kućanstava ima 807 što iznosi 1,45 % u odnosu na Županiju (55.483 domaćinstva).

Područje	Površina		Stanovnici				Stanovi				Kućanstva				Gustoća naseljenosti 2011
	Km ²	%	2001		2011		2001		2011		2001		2011		
			broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	st/km ²
Županija	12620	10	184.769	100	175951	100	66.702	10	76.596	100	56.095	100	55.483	100	139,42
Općina	35,90	5,5	2.284	1,54	2243	1,39	1203	1,8	1187	1,55	885	1,58	807	1,45	68,05

Kućanstvom se smatra svaka obiteljska ili druga zajednica osoba koje zajedno stanuju i zajednički troše prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba. Kućanstvom se smatra i svaka osoba koja živi sama tzv. samačko kućanstvo. Kućanstvom se smatra i osoba bez stalne adrese stanovanja, a zatečena u trenutku popisa u naselju popisa.

Područje Općine donja voća prema popisu 2001. Godine imalo je 2.884 stanovnika, s prosječnom gustoćom naseljenosti 79,2 st/km², što znači ukupan pad u intervalu dva popisa za 14,1 % (istovremeno je pad stanovništva u Županiji iznosio 4,77 %)

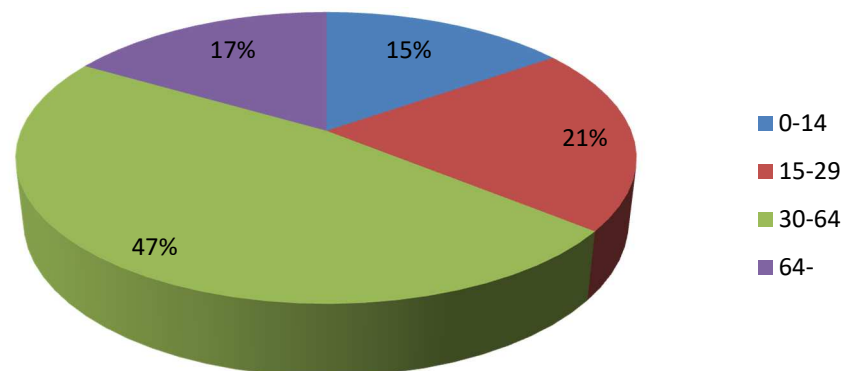
Naselje	Broj stanovnika						Indeks 11/01
	1961	1971	1981	1991	2001	2011	
Budinščak	292	224	180	168	150	109	0,73
Donja Voća	1730	1544	1420	1231	1148	1059	0,92
Fotez Breg	91	91	2	70	68	64	0,94
Gornja Voća	1345	1191	961	753	668	571	0,83
Jelovec Voćanski	203	181	151	93	98	86	0,88
Plitvica Voćanska	179	184	117	94	79	68	0,86
Rijeka Voćanska	792	644	492	376	339	264	0,78
Slivarsko	500	416	341	306	274	222	0,81
Ukupno	5.132	4.475	3.734	3.091	2.844	2.443	0,86

Starosna struktura stanovništva

Spol	Ukupno	Starost																			
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 i više
sv.	2.443	107	121	145	170	162	171	146	160	189	204	190	137	135	84	130	94	62	28	7	1
m	1.251	61	74	70	94	79	94	73	79	102	119	118	81	80	34	41	28	14	8	2	-
ž	1.192	46	47	75	76	83	77	73	81	87	85	72	56	55	50	89	66	48	20	5	1

Struktura stanovništva prema dobi

Reljef, geološka građa i seizmičnost

Morfološki područje Općine Donja Voća predstavlja brežuljke odnosno pobrđe izrazito diseciranog i dinamičnog reljefa, a njihova nadmorska visina iznosi od 250 do 400 m. Padine su blago nagnute, a vrhovi zaobljeni. Brežuljci su isprijecani nizom potočnih dolina, od kojih se ističu potoci Voća, Rakovnik i Reka.

Područje se nalazi u sklopu tektonske jedinice horst Ravne gore sastavljenog od tri strukturne jedinice: strukturni blok Haloze, antiforma Ravne gore i Lepoglavska sinklinala.

Sjeverni dio Općine nalazi se unutar strukturnog bloka Haloze, izgrađenog najvećim dijelom od pijesaka, pješčenjaka i lapora.

Središnji dio Općine u sklopu je antiforme Ravne gore izgrađene manjim dijelom od trijaskih i većim dijelom od neogenskih naslaga pjeskovitih i laporovitih vapnenaca i vapnenačkih lapora.

Južni dio Općine izgrađen je od miocenskih, pliocenskih i kvartarnih naslaga sjevernog krila Lepoglavske sinklinale. U građi terena prevladavaju pijesci, pješčenjaci i lapori. Južno od zaselaka Vincekovići i Bahunjsko utvrđene su lesne naslage kvartara.

Između brežuljaka nalaze se doline potoka ispunjene sitnozrnatim aluvijalnim sedimentima (pijesak, silt i glina). Tijekom geološke prošlosti ovo je područje bilo mnogo puta zahvaćeno tektonskim pokretima koji pripadaju završnim fazama hercinske orogeneze i gotovo cijelom alpskom orogenetskom ciklusu. Današnji izgled nastao je nakon neotektonskih izdizanja kojima je područje bilo zahvaćeno u pliocenu i kvartaru.

Najvažniji čimbenik za određivanje seizmičnosti nekog područja je utvrđivanje mjesta epicentra potresa, koji se najčešće javljaju na istim zonama. Oni se najčešće podudaraju s glavnim tektonskim linijama. Za seizmičku rajonizaciju su značajni potresi intenziteta jačeg od šestog stupnja po Mercalli-Cancani-Sieberg skali. Na osnovi seizmoloških studija (Seizmička mikrorajonizacija grada Varaždina i okolice Cvijanović i dr., 1972.), prostornom i vremenskom analizom seizmičkih aktivnosti na širem području, za Općinu Donja Voća utvrđena je zona maksimalnog seizmičkog intenziteta VII stupnja po MCS skali. Na širem području registrirani su potresi maksimalnog intenziteta četvrtog do petog stupnja MCS skale. Potresi četvrtog stupnja su umjereni potresi koji se osjete u zgradama, ali ne i na otvorenome, dok su potresi petog stupnja jaki i osjete se i u zgradama i na otvorenom prostoru. Koeficijent seizmičnosti za potrebe projektiranja iznosi $K_c=0,002$.

Stabilnost na površini ovisna je o debljini rastrošenog pokrivača, vrsti stijene u podlozi i o odnosu vodopropusnosti rastrošenog pokrivača i nerastrošene stijene. Pojave klizišta na karbonatnim naslagama su vrlo rijetke. Površinski pokrivač je vrlo tanak. U pogledu stabilnosti općenito se može reći da su karbonatne naslage stabilne i velike nosivosti.

Laporoviti i pjeskoviti vapnenci, pješčenjaci, pijesci i lapori, uvjetno su stabilni i u njima se mogu javiti razni vidovi nestabilnosti djelovanjem čovjeka pri izgradnji različitih objekata i vrlo rijetko nastaju u prirodnim uvjetima. Erozijske pojave su lokalne i ovise o debljini rastresitog pokrivača i litološkom sastavu podloge. U grupi glinovito-pjeskovitih i laporovitih naslaga mogu se javiti i dublja klizišta. Registrirana su klizišta u blizini zaselka Sambolci na području naselja Gornja Voća koja su sanirana. Postoji i niz manjih klizišta koja su posljedica najčešće zasijecanja padina odnosno ljudske djelatnosti. Aluvijalne naslage potoka s plitkom razinom podzemne vode predstavljaju uvjetno stabilne sedimente zbog velikog slijeganja koje nastaje kod izgradnje objekata.

S obzirom na izrazito kompleksnu geološku građu područja, morfologiju i prisutnost različitih litoloških članova, prilikom izgradnje kompleksnijih objekata potrebno je izvršiti detaljna geotehnička istraživanja kako bi se utvrdio sastav tla i s njim svi geotehnički parametri potrebni za određivanje stabilnosti tla.

Na području Općine nema istražnih i eksploatacijskih polja mineralnih sirovina.

Tla

Područje Općine može se, s obzirom na specifičnosti i promjene pedološkog pokrova, topografije, hidrologije i vegetacije podijeliti u nekoliko osnovnih fiziografskih jedinica: dolina Voće s nekoliko manjih potočnih dolina, brežuljkasti predjeli i brdski vršni predio.

Potočne doline građene su od pleistocensko-holocenskih sedimenata s pretežno ilovastom i glinastom teksturom u površinskim etažama. Manje i uže doline imaju konkavni oblik i bolje su drenirane. U području užih potočnih dolina dominiraju močvarno glejna i koluvijalna oglejena i neoglejena tla. Vlažena su podzemnom i/ili površinskom stagnirajućom vodom naročito u jesenskom i proljetnom razdoblju za jakih kiša kada se veće količine vode sporije dreniraju i još neko vrijeme saturiraju tlo. U proljeće intenzivnost i trajanje mokre faze ovisi o kišnom režimu dok su manje doline nešto bolje drenirane jer imaju naglašen konkavni oblik.

Uvjeti za intenzivniju oraničnu biljnu proizvodnju su minimalni, a s gospodarskog gledišta isključeni. U uvjetima ograničenja zbog karakteristika tla i reljefa poljoprivredna proizvodnja je uglavnom mješovitog tipa na individualnim posjedima za vlastite potrebe.

Brežuljkasto područje Općine vrlo je promjenjive litološke podloge koja mjestimično na obradivim i erodiranim terenima izbija na površinu. Litološki članovi zastupljeni su laporovitim glinama, laporima, pijescima, vapnenačkim laporima, glinama, konglomeratima i pješčenjacima. Ilovasta deluvijalna tla javljaju se mjestimično na prijelazu u dolinu potoka Voće. Opća karakteristika brežuljkastog predjela je naglašena diseciranost reljefa s drenažnim jarcima manjih potoka. Padovi terena vrlo su promjenjivi, od umjereno blagih (8 - 16%) do strmih (preko 30%).

Zemljišne jedinice brežuljkastog područja strmih nagiba preko 30% obrađuju se rjeđe konturno, a češće niz pad pa su podložne eroziji i niske su produktivnosti. Koriste se prvenstveno kao voćnjaci i vinogradi, a također i kao oranice, dok se na strmijim padinama nalaze šume.

Najviši dijelovi prigorja nalaze se pod šumom zbog nepristupačnosti terena.

Vodni resursi

Na području Općine prisutne su tekućice i izvori. Gotovo svi vodotoci pripadaju slivu Bednje, dok površinski vrlo mali krajnji istočni dio Općine čini sliv Plitvice. Najznačajniji pritoci Bednje su potoci Voća, Rakovnik i Reka. Svi ostali vodotoci su manji brdski pritoci s Maceljskog gorja. Brdski vodotoci gornjeg sliva Bednje raspolažu znatnom količinom voda.

Navedeni vodotoci čine gornji sliv Bednje koji je karakterističnog lepezastog oblika što utječe na nepovoljnu raspodjelu oborina na tlu, a time i naglom formiranju velikih vodnih valova za jakih kiša. Slivno područje s kojeg se voda slijeva površinski je gotovo jednak površini cijele Općine.

Rijeka Plitvica protječe krajnjim istočnim dijelom Općine (u duljini od približno 2 km) i djelomično čini granicu s Općinom Vinica. Plitvica izvire nešto sjevernije u Općini Vinica na sjeveroistočnim obroncima Maceljskog gorja. Zbog vrlo malog uzdužnog pada Plitvice korito rijeke ima krivudav tok, a voda iz zaobalja sporo otječe.

Na području Općine nalazi se više stalnih i povremenih izvora od kojih je najznačajniji i najizdašniji kaptirani izvor Banjevec u Gornjoj Voći, kapaciteta 75 l/min. Vodu iz toga i ostalih izvora koristi lokalno stanovništvo direktno ili kroz lokalne vodovode. Kategorizacija voda s obzirom na njihovu kvalitetu sastavni je dio državnih i županijskih planova za zaštitu voda. U Planu za zaštitu voda Varaždinske županije svi gorski potoci do naselja definirani su kao vrlo osjetljiva područja I kategorije vode pa se sukladno tome svi izvorišni dijelovi potoka do prvih naselja smatraju vrlo osjetljivim područjima I kategorije vode.

Podataka o kvaliteti voda na vodotocima na području Općine nema. Može se pretpostaviti da kvaliteta voda nije značajnije narušena jer nema većih izvora zagađenja. U novije vrijeme postoji mogućnost da do zagađenja dođe jer se sve više razvija malo i srednje gospodarstvo i poduzetništvo.

Potok Voća i pritoci odvođe zagađenje s područja Općine, a najveći dio dotječe putem direktnih nekontroliranih ispusta iz sanitarno neuređenih seoskih domaćinstava i gospodarstava.

Šume

Veći kompleksi šuma i šumskog zemljišta (privatnih i državnih) na području Općine nalaze se u njenom centralnom dijelu (Furkov breg), te južno od potoka Reka. Puno manjih kompleksa, ispresijecanih poljoprivrednim zemljištem nalazi se na području cijele Općine, te čine "mozaik" poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

Od šumskih zajednica na području Općine prisutne su:

- šuma kitnjaka i običnog graba
- šuma crne johe s drhtavim šašem
- šuma bukve s bekicama
- brdska šuma bukve
- šuma kitnjaka s bekicama
- šuma kitnjaka i pitomog kestena
- ostale šumske kulture
- kulture bagrema
- kulture crne johe
- kulture četinjača

Na području Općine nalaze se i introducirane alohtone četinjače koje su se više ili manje prilagodile novim staništima. To su ariš (*Larix decidua*), obična smreka (*Picea abies*), američki borovac (*Pinus strobus*), obični bor (*Pinus sylvestris*) i duglazija (*Pseudotsuga menziesii*).

Od alohtonih listača prisutne su crna joha (*Alnus glutinosa*) i bagrem (*Robinia pseudoacacia*).

Najznačajnije komplekse šuma kvalitativno predstavljaju autohtone šume hrasta kitnjaka i bukve. Šume nižih dijelova (ravnicu i prigorje) pripadaju zajednici običnog graba. Šume bukve su rasprostranjene na sjevernim padinama. Dominiraju i u višim predjelima, a spuštaju se i niže (u udoline

i jarke), u pojas kitnjakovo-grabovih šuma. Kitnjak čine sastojine po grebenima i južnim mikroekspozicijama. Vlažne jarke i površine uz potoke izložene plavljenju obrašćuju sastojine crne joha.

Pošto su šume u Općini djelomično ispresijecane naseljima i poljoprivrednim površinama, većim dijelom u privatnom vlasništvu, karakterizira ih relativno laka pristupačnost, a time i mogućnost nekontrolirane sječe i nedozvoljenog odlaganja otpada.

Klimatska obilježja

Studijom "Meteorološka podloga za potrebe prostornog planiranja Županije varaždinske" koja je izrađena u Državnom hidrometeorološkom zavodu (prosinac 1995., Zagreb) obrađena su osnovna klimatska obilježja Varaždinske županije.

Za potrebe Studije analizirane su relevantne meteorološke veličine za klimatsko razdoblje 1961. - 1990. g. sa deset (10) meteoroloških postaja s područja Županije.

Klima čitave Županije, pa time i Općine Donja Voća, je umjerena toplo-kišna klima. Osnovna karakteristika te klime (klasa Cfbwx" - tzv. C klima) je da se temperatura najhladnijeg mjeseca kreće između -3° i +18°C. Ljeta su topla, ali srednja temperatura najtoplijeg mjeseca ne premašuje +22°C, a više od četiri (4) mjeseca u godini imaju srednju temperaturu višu od +10°C. Nema sušnih razdoblja, godišnji hod količine oborine je kontinentalnog tipa s maksimumom u toplom dijelu godine i sekundarnim maksimumom u kasnu jesen.

Srednja godišnja temperatura zraka iznosi oko 9,9°C. Topli dio godine, u kojem je srednja temperatura viša od godišnjeg prosjeka traje od sredine travnja do sredine listopada i poklapa se s vegetacijskim razdobljem. U prosjeku, najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od 19,5° do 19,8°C, a najhladniji je siječanj sa -1,0° do -1,3°C i to je ujedno jedini mjesec u godini čija je srednja temperatura na području Županije niža od 0°C.

Ukupne godišnje količine oborine rastu od nizinskih područja u dolini Drave prema gorskim dijelovima Hrvatskog zagorja gdje iznose 1162 mm (postaja Klenovnik). Od ukupne godišnje količine oborine 55-60% padne u toplom, a 40-45% u hladnom dijelu godine. Učestalost oborinskih dana s različitim količinama oborine je 30-40% dana u godini (115-140 dana).

Od svih oborinskih dana u samo 8-12% dana dnevne količine oborine su 20 mm ili više (11-12 puta godišnje i to u lipnju i srpnju).

U hladnom dijelu godine ima u prosjeku između 45 i 50 dana sa snježnim pokrivačem. U prosjeku se može očekivati 10 ili više dana sa snježnim pokrivačem visine barem 1 cm. Snježni pokrivač >10 cm javlja se gotovo svake zime i zadržava se u prosjeku 21-28 dana.

Ovo područje je relativno bogato vlagom tijekom cijele godine. Prosječne mjesečne vrijednosti relativne vlage zraka su iznad 70%, pri čemu se minimum javlja u travnju (69-74%), a maksimum u studenom ili prosincu (85-86%).

Osnovna karakteristika režima vjetrova je dominantnost vjetrova južnog i jugozapadnog, te sjevernog i sjeverozapadnog kvadranta, koji se u godišnjem prosjeku javljaju s vjerojatnošću od 20-35%. U toku godine najvjetrovitije je proljeće, a ljeto je godišnje doba s velikom učestalošću slabih vjetrova (do 80%). Godišnji hod količine naoblake ima max. zimi, a min. u srpnju i kolovozu. Godišnje ima oko 55 do 60 vedrih i dvostruko više oblačnih dana. Vedri su najučestaliji ljeti kad ih ima oko 8-9 mjesečno, dok ih u razdoblju od studenog do veljače gotovo i nema. U prosincu i siječnju je polovica dana u mjesecu

oblačna. Područje Varaždina s 1994 sata sijanja sunca godišnje spada u srednje osunčana područja Hrvatske. Najdulje mjesečno trajanje sijanja sunca je u srpnju (oko 9 sati dnevno), a najkraće u prosincu (oko 2 sata dnevno). Na području Županije godišnje ima 40 do 60 dana s maglom, pri čemu se u siječnju javlja oko 10 dana s maglom, dok se u ljetnim mjesecima pojavljuje rijetko ili izostaje.

Mraz se javlja od rujna do svibnja, pri čemu je najopasniji onaj koji se pojavi u vegetacijskom razdoblju. Tuča se javlja prosječno jednom godišnje, a s najvećom se vjerojatnošću može očekivati da se to dogodi od svibnja do srpnja.

Cestovni promet

Općina Donja Voća nema povoljan prometni položaj, a prometna povezanost s važnijim središtima, pa i susjednim prostorima, nije zadovoljavajuća. Njome ne prolazi niti jedan značajniji prometni pravac koji bi imao veće značenje za šire područje (na području Općine nema niti jedne državne ceste). Općina je najbliža gradu Ivancu, prometnom središtu i sjedištu bivše Općine, s kojim je povezana županijskom cestom ŽC 2101. Mreža županijskih i lokalnih cesta je relativno gusta, ali je niskog standarda i slabe kvalitete. Zbog reljefa i ruralne i raštrkane tipologije izgradnje u prostoru Općine dijelom postoje i naglašene poteškoće u prometnom povezivanju naselja ili izdvojenih dijelova naselja, naročito zimi.

Popis prometnica na području Općine Donja Voća:

- županijske ceste - ŽC 2056 Cvetlin - Višnjica - Donja Voća - Kanjiri (ŽC 2101)
- ŽC 2101 Varaždin (DC 35) - G. Ladanje - Ivanec (DC 35)
- ŽC 2044 Korparsko (ŽC 2027) - G. Voća (LC 25019 i LC 25020)
- ŽC 2027 D. Voća (ŽC 2056) - do Lovrečana (DC 2)

- lokalne ceste - LC 25019 G. Voća (ŽC 2044) uz granicu s Republikom Slovenijom - ŽC 2027
- LC 25020 G. Voća - Jelovec Voćanski
- LC 25022 ŽC 2056 - Kuserbanji
- LC 25023 Lipovnik - Fotez Breg - D. Voća - križanje ŽC LC 2056 i ŽC 2027
- 25037 Kanjirov Breg (ŽC 2056) - LC 25036 (Općina Vinica)
- LC 25177- od LC 25020 Rijeka Voćanska - ŽC 2056

Tablica 9 - Razvrstane ceste na području Općine Donja Voća

Vrsta ceste	Okvirna dužina kroz područje Općine, km
Županijska cesta	19,70
Lokalna cesta	12,71
Ukupno	32,41

Na području Općine nalazi se ukupno 30,9 km nerazvrstanih cesta od kojih je 7,23 km asfaltiranih, a 23,67 km makadamskih. Posebnim iskazom određeno je koje su nerazvrstane ceste od prioritete

prometne važnosti. To su ceste po kojima se odvija javni putnički prijevoz, ceste koje povezuju dva naselja, a nema druge alternativne ceste, ceste po kojima se odvija promet veće gustoće, ceste s posebnim sigurnosno-prometnim zahtjevima, te ceste koje spajaju objekte javnih funkcija. Takvih je cesta na području Općine ukupno 9,7 km.

Pošta

Na području Općine Donja Voća, poštanski promet obavlja Poštanski ured 42245 Donja Voća. Kapaciteti poštanskog ureda zadovoljavaju potrebe na prostoru Općine.

Plinoopskrba

Područje Općine ni u jednom svom dijelu za sada nije plinificirano, mada je Općina Donja Voća zajednički s Općinom Klenovnik financirala izgradnju glavnog plinskog voda od mjerne stanice u Ivancu do točke razdvajanja u Lipovniku. Pri tome je položen glavni plinski vod većeg promjera kako bi se mogle zadovoljiti buduće potrebe stanovništva obiju općina, kao i daljnja samostalna gradnja plinske razvodne mreže na voćanskom području, gdje bi prva etapa radova na izgradnji plinske mreže u Općini podrazumijevala izgradnju iste do naselja Donja Voća (što je za sada jedino ekonomski opravdano).

Vodoopskrba

Kompletna vodoopskrba nije osigurana u naseljima: Gornja Voća, Bundinščak, Jelovec Voćanski i Rijeka Voćanska. Radi se o pojedinim zaseocima u navedenim naseljima. U ostalim naseljima u srednjoročnom razdoblju očekuje se potreba izmjene vodoopskrbnih cijevi zbog smanjenja gubitka vode.

Kanalizacija i pročišćavanje otpadnih voda

Problematika odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na području Općine Donja Voća dosad nije sustavno rješavana (kanalizacije nema).

Odvodnja fekalnih otpadnih voda u naseljima rješava se većinom izvedbom septičkih jama s taložnicama ili direktnom infiltracijom tekućeg dijela u podzemlje. Recipijenti za otpadne vode su također i kanali uz prometnice, te lokalni potoci (direktni ispust), što čini stanje sve težim i zahtijeva odgovarajuće intervencije.

Samo je za mali dio naselja Donja Voća postavljena kanalizacija za odvod fekalnih voda u potok Voću (škola, školski stanovi, trgovina, zdravstvena stanica i nekoliko domaćinstava).

Odgoj i obrazovanje

Na području Općine ne djeluje niti jedna predškolska ustanova.

Obvezni predškolski program provodi se u prostorima Osnovne škole i to u vidu zakonom predviđenog minimalnog programa od 140 sati godišnje. Program provodi Dječji vrtić Ivanec.

Na području Općine djelatnost osnovnog školstva provodi se u okviru Osnovne škole Andrije Kačića Miošića u naselju Donja Voća i Područne osnovne škole, s razrednim odjelima I - VIII razreda, Antuna Gustava Matoša u naselju Gornja Voća. U Osnovnoj školi u Donjoj Voći odgojno-obrazovni program

provodi se za 178 učenika u 8 razrednih odjela, a u Područnoj školi za 112 učenika također u 8 razrednih odjela (školska godina 2001./2002.).

Školu u naselju Donja Voća pohađaju djeca s područja naselja: Donja Voća, Slivarsko, Plitvica Voćanska i Fotez Breg, a u Gornjoj Voći iz naselja: Gornja Voća, Budinščak, Jelovec Voćanski i Rijeka Voćanska, te dijela naselja Križanče iz susjedne Općine Cestica.

Sportske dvorane u sklopu škole nema ni u jednoj školskoj zgradi, već se nastava TZK provodi u učionici. Uz obje škole postoje igrališta za odvijanje nastave TZK na otvorenom, a što ovisi o vremenskim prilikama.

Vjerske zajednice

Na području Općine djeluje RKT Župa Svetog Martina Biskupa sa sjedištem u Donjoj Voći. Uz župnu crkvu Svetog Martina (iz 18. stoljeća) smještenu u centru naselja Donja Voća od vjerskih objekata u Općini postoje još kapela Svetog Tome i Izidora uz općinsko groblje u Donjoj Voći, te novoizgrađena kapela Svetog Ivana u Gornjoj Voći. Na crkvi Svetog Martina izvršena je obnova fasade, a u toku su restauratorski radovi. Izdvojeno od crkve u naselju Donja Voća nalazi se i kurija župnog dvora.

Zdravstvo i socijalna skrb

Na području Općine djeluje, u sklopu Doma zdravlja Ivanec, Ambulanta Donja Voća sa sektorskom ambulantom Gornja Voća.

Za bolničke usluge, kao i usluge Zavoda za javno zdravstvo Varaždinske županije (za potrebe sekundarne razine zdravstvene zaštite, te preventivne i sanitarne zaštite) stanovnici Općine trebaju odlaziti u Varaždin ili druge specijalne bolnice na području Županije. Na području Općine ne postoji niti jedna ustanova socijalne skrbi.

Udruge civilnog društva

Na području Općine Donja Voća registrirano je 12 udruga civilnog društva. Udruge djeluju u području zaštite od požara, kulture, gospodarstva, sporta, brige o starijim osobama i lovstva

Dobrovoljno vatrogasno društvo Donja Voća	Donja Voća 18a, Donja Voća
Kulturno umjetničko društvo VOĆA	DONJA VOĆA 26G, Donja Voća
Udruga vinogradara i voćara "Barilček" Donja Voća	Gornja Voća 245K, Gornja Voća
"ZRAKA SUNCA" Donja Voća	Donja Voća 48, Donja Voća
Udruga "Voćanski pinklec" Donja Voća	Donja Voća bb, Donja Voća
UDRUGA UMIROVLJENIKA I STARIJIH OSOBA VOĆA	Donja Voća 26c, Donja Voća
Udruga privatnih šumovlasnika "Breza" Voća	Donja Voća 26c, Donja Voća
Udruga za očuvanje starih običaja voćanskog kraja "Stara brv" Gornja Voća	Gornja Voća 242b, Gornja Voća
Udruga lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja – Mentor	Donja Voća 26c, Donja Voća
Lovačka udruga Gornja Voća	Jelovec Voćanski 44, Jelovec Voćanski
Lovačko društvo "Trčka" Donja Voća	Donja Voća 18a, Donja Voća

Graditeljska i prirodna baština i krajobraz**Graditeljska baština**

Od zaštićene graditeljske baštine na području Općine nalaze se župna crkva Sv. Martina iz 18. stoljeća i kapela Sv. Tome i Izidora, obje u naselju Donja Voća, te kuća s mlinom i okućnicom u naselju Rijeka Voćanska br.155.

Spilja Vindija na području naselja Rijeka Voćanska preventivno je zaštićena kao arheološko i paleontološko nalazište Rješenjem Zavoda za zaštitu spomenika kulture od 07.06.1994. godine. S obzirom na važnost lokaliteta zaštitom je obuhvaćen i dio okolnog krajolika odnosno šire područje prodola potoka Šokot (istočno i zapadno brdo do grebena) kao mikrozona sa specifičnim geološkim i morfološkim karakteristikama.

Za vrijeme trajanja preventivne zaštite ne smiju se obavljati radnje koje bi mogle izazvati promjene i narušiti integritet zaštićenog područja.

Spilja se nalazi na jugozapadnoj padini Križnjakovog vrha (Vidov breg) u prodolu potoka Šokot koji prirodno povezuje dolinu potoka Reka na jugu i potoka Voća na sjeveru. Ulaz spilje je na 275 m apsolutne visine.

Spilja je formirana u debelo uslojenom vapnencu. Prvobitno je bila pukotinska izvor-spilja, a tokom vremena je postupno proširivana djelovanjem vode. Danas su njezine dimenzije slijedeće: najveća širina je oko 30 m, dužina oko 50 m, a visina otvora je proširivanjem povećana s nekadašnjih 2,8 m na oko 15 m.

Spilja Vindija je svjetski poznat paleontološki i paleoantropološki lokalitet. Tu je otkriven veći broj ostataka neandertalaca što je odredilo Vindiju kao drugo (uz Krapinu) najbogatije nalazište neandertalca u južnoj Europi. Skeletni ostaci ukazuju na ljude naprednije skupine koji označavaju prijelaz prema modernom čovjeku.

Spilja je bogati arheološki lokalitet. Veliki broj tipološki i kronološki različitih artefakata dokazuje korištenje spilje kao skloništa ili staništa od srednjeg paleolitika do ranog srednjeg vijeka. Starost ovih nalaza kreće se u rasponu od oko 40.000 g. prije Krista do 9. stoljeća poslije Krista.

Spilja je također najjužniji geološki lokalitet ovog dijela Europe na kojem su konstatirane najizrazitije krioturbacijske pojave odnosno procesi. Poseban značaj ovom speleološkom objektu daje mnoštvo faunističkih ostataka hladnodobnih životinjskih rodova i vrsta, ali i onih umjerene i tople klime.

Od 1993. godine u toku je projekt o revitalizaciji spilje te je izrađena studija pod nazivom "Zaštita i prezentacija spilje Vindije". Studijom se predviđa i predlaže etapna realizacija fizičke zaštite spilje kako bi se zaustavilo odnosno usporilo njezino oštećivanje i propadanje (konsolidacija sedimenata glavnog kontrolnog profila, zaštita glavnog profila od vode prokapske i druge metode zaštite). U kasnijim fazama realizacije projekta pažnja bi se posvetila prezentaciji spilje (zaštita i uređenje okoliša spilje, prezentacija lokaliteta, uklapanje spilje u turističko-planinarske rute i dr.).

Od ostalih kulturnih dobara na području Općine nalaze se slijedeća evidentirana kulturna dobra razvrstana po naseljima:

Graditeljska baština:**Donja Voća**

- kurija župnog dvora

- ruralna stambena arhitektura i skupina u naselju
- ruralna aglomeracija: zaselak Korparsko
- javno drveno raspelo,

Gornja Voća

- ruralna aglomeracija,

Rijeka Voćanska

- ruralna aglomeracija.

Arheološka baština:

Donja Voća

- arheološki lokalitet "Kuserbanjsko" (Kuserbanjbreg) - slučajni nalaz kamenog artefakta u blizini sela 1993. godine, bakreno doba (eneolitik),
- arheološki lokalitet "Kuserbanjsko-Ferice" (vinograd) sjeverno od sela - rigolanjem uništena nekropola iz mlađeg željeznog doba, sačuvan željezni bojni nož iz 2.-1. st. pr. Krista,
- arheološki lokalitet "Bahunsko selo" - slučajni nalazi kamenih artefakata na području sela, sjekira vjerojatno iz mlađeg željeznog doba,
- istaknuta uzvisina, oko 313 m apsolutne visine, iznad doline potoka Rakovnika na granici s Općinom Vinica, predio Goruševnjak; iako nema evidentiranih arheoloških nalaza vrlo je vjerojatno da se radi o prapovijesnom visinskom naselju, pa se na ovom položaju planiraju arheološka istraživanja,

Plitvica Voćanska

- arheološki lokalitet na području sela - 1929. godine registrirani su nalazi keramike starijeg i mlađeg željeznog doba oko jednog izvora Plitvice, što ukazuje na prapovijesno naselje,

Rijeka Voćanska

- arheološki lokalitet na području sela - 1953. godine slučajni nalaz kamene sjekire iz mlađeg kamenog doba,

Budinščak

- istaknuta uzvisina, oko 370 m apsolutne visine između Jelovca Voćanskog i Rijeke Voćanske, a na granici s Gradom Lepoglava; na ovom mjestu nema evidentiranih arheoloških nalaza, no indikativni toponim i izvrstan položaj ukazuju na visinsko naselje, pa ovdje treba provesti barem početna istraživanja.

Tradicionalna graditeljska baština na području Općine zastupljena je s većim brojem stambenih i gospodarskih građevina od kojih ih je nekolicina sačuvana u izvornom obliku, obnovljena i održavana odnosno u njima se i nadalje boravi. Neke od građevina su u lošem stanju jer su zapuštene ili napuštene dok većine građevina više nema pa je tendencija nestajanja ruralne arhitekture sve prisutnija.

Prirodna baština

Zakon o zaštiti prirode valorizira zaštitu prirodne baštine kroz devet kategorija. Prema PPŽ-u, a na osnovi Zakona, uz zaštićene biljne i životinjske vrste na području Općine Donja Voća od prirodne baštine zaštićena je spilja Vindija kao spomenik prirode.

Spilja je zaštićena Rješenjem br. 98/9-1964 od 13.11.1964. godine, a u "Registar zaštićenih objekata prirode" upisana je pod brojem 157. Zaštitom je obuhvaćena sama spilja i katastarska čestica br. 3167/3 na kojoj se spilja nalazi.

U Rješenju se navodi da spilja Vindija spada u naša najznačajnija arheološka i paleontološka nalazišta. U pećinskom i pretpećinskom prostoru utvrđen je niz kulturnih slojeva (mousterien, aurignacien, magdalenien, neolitik, brončano, željezno i rimsko carsko doba), te bogata diluvijalna fauna. Spilja je formirana u miocenskim vapnencima, duga je oko 50 m, a najveća širina iznosi oko 30 m. Spilja Vindija se istovremeno može smatrati geološkim spomenikom prirode (kao paleontološko nalazište), geomorfološkim spomenikom prirode (kao spilja) i botaničkim spomenikom prirode (zbog značajnih primjeraka diluvijalne faune).

Hrvatsko zagorje u cjelini, pa tako i brežuljkasto područje Općine, izuzetno je zanimljiv i ambijentalno specifičan dio Hrvatske u kojem je čovjek usko životno i radno povezan s prirodom. To je područje prepoznatljivog prostornog identiteta, posebnih vrijednosti i potencijala koje u kvalitetnoj turističkoj promidžbi može biti izvor prihoda.

U skladu sa Strategijom i programom prostornog uređenja RH, u PPŽ-u je za zaštitu u kategoriji parka prirode planirano šire područje zapadnog dijela Županije. Prema PPŽ-u unutar granica obuhvata nalazi se i jedan dio Općine koji predstavlja krajnji sjeverni dio ukupnog područja predviđenog za zaštitu (ostatak područja obuhvaća općine Bednju i Klenovnik, te gradove Lepoglavu i Ivanec).

Granica planiranog parka prirode u PPŽ-u definirana je plansko usmjeravajuće tako da se ona ne preuzima ovim planom jer se prostorni obuhvat još preispituje. Prema posljednjem prijedlogu za utvrđivanjem granice, područje Općine Donja Voća ne bi bilo obuhvaćeno planiranim parkom prirode jer je znatnije udaljeno, odnosno dislocirano od Trakošćana kao centralnog dijela predloženog za zaštitu.

Županijsko poglavarstvo je raspravljalo o posebnoj Informaciji o parku prirode te je zaključilo da je svrhovito granice smanjiti. Prema zaključku Poglavarstva, predložena granica ne bi obuhvatila područje Općine Donja Voća.

Prema PPŽ-u sjeveroistočni šumski predio Općine definiran je kao osobito vrijedan predio - prirodni krajobraz koji čini dio ukupne prirodne cjeline Goruševnjaka, odnosno izvorišnog dijela Plitvice (ostatak područja nalazi se u Općini Vinica).

Na osnovi analize postojećeg stanja i obilaska terena na općinskoj razini mogu se izdvojiti još dva površinski značajnija šumska predjela koja su sačuvala veći stupanj prirodnosti, izvornosti i biološke raznolikosti. To su šumski predio Furkov breg i Kučkov breg u središnjem dijelu Općine, te šumski predio Šabac i Slivarsko. Od osobite vrijednosti i značaja je šumski rub općenito, na kojem je zbog prijelaza iz jedne biljne zajednice u drugu zastupljena veća raznolikost biljnih i životinjskih vrsta.

Od zaštićenih biljnih vrsta na području Općine mogu se naći slijedeće: bijela naglavica (*Cephalanthera damasonium*) na livadama i širokolisna veprina (*Ruscus hypoglossum*) u šumama.

Osim ovih zakonom zaštićenih biljnih vrsta na području Općine rasprostranjene su i slijedeće biljne vrste koje se mogu smatrati ugroženima jer njihova brojnost opada, a staništa im nestaju: mali zimzelen (*Vinca minor*), šumarica (*Anemone sylvestris*), drijemovac (*Leucojum vernum*), mjehurica (*Physalis*

alkekengi), šumska sirištara (*Gentiana asclepiadea*), obični likovac (*Daphne mezereum*), kukurijek (*Helleborus atrorubens*) i ciklama (*Cyclamen purpurescens*).

Na području Županije zaštićeno je oko 250 životinjskih vrsta. Za područje Općine nije izvršena inventarizacija životinjskih zajednica, vrsta i staništa, ali se na osnovi iskustva i obilaska terena može reći da na području Općine obitavaju slijedeće zaštićene životinjske vrste: smeđa i zelena žaba krastača, pjegavi daždevnjak, vjeverica, šumska sova, sova ušara, ćuk, škanjac mišar, jastreb, brgljez, srednji djetao, zelena žuna, velika, plavetna, dugorepa i močvarna sjenica i druge.

Na životinjski svijet djeluje niz negativnih čimbenika kao što je širenje izgrađenih struktura i smanjivanje šumskih površina zbog čega se biološka cjelina cjepka i gubi povezanost staništa, poljoprivredna proizvodnja u kojoj se koriste umjetna zaštitna sredstva, nove prometnice koje presijecaju prirodne migracijske putove i sl.

Vodna staništa na području Općine zastupljena su u značajnijem obimu i izvor su biološke raznolikosti i bogatstva biljnih i životinjskih vrsta i to u većoj mjeri nego staništa koja ne sadrže vodu. Vodna staništa uključuju prijelaze između stalnih vodenih i suhih površina, a utočište su nekih autohtonih životinja koje su ranije bile rasprostranjenije. Neki vodotoci su devastirani jer je uz njih uklonjena visoka vegetacija, a vrlo često su i onečišćeni zbog ispuštanja otpadnih voda iz domaćinstava.

Od izuzetne važnosti za bio-ekološku stabilnost su manji šumarci koji se nalaze na području cijele Općine, a brojčano su znatnije zastupljeni. Šumarci se pojavljuju fragmentarno između poljoprivrednih površina, te većinom na sjevernim i istočnim padinama brežuljaka. Iako su pod posrednim i neposrednim utjecajem čovjeka, ti šumarci predstavljaju važna staništa biljnim i životinjskim vrstama, te doprinose raznolikosti i stabilnosti biološkog sustava, pa ih kao takve treba zadržati.

Od površinski manjih, ali izuzetno značajnih prirodnih sustava potrebno je izdvojiti poteze živice i grmlja, ostala vodna staništa, te napuštene poljoprivredne površine u zaraštanju (oranice, voćnjaci, vinogradi i livade).

Sjeverni i strmiji obronci brežuljaka većinom su pod šumama. Prevladavaju šume bukve, kestena, običnog graba i djelomično hrasta kitnjaka. Pošto ovaj šumski pojas nije kontinuiran već rascjepkan, ne možemo ga smatrati važnijim resursom. Unatoč tome potrebno ga je očuvati kao vrijednu prirodnu datost i eksploatacijski moment maksimalno podrediti zaštitnoj funkciji i održavanju bio-ekološke ravnoteže u šumskim sastojinama, tim više što su šumske površine uglavnom u privatnom vlasništvu.

Krajobraz

U prostorno-planskom kontekstu krajobraz (krajolik) označava cjelovitu prostornu, biofizičku i antropogenu strukturu područja, u rasponu od potpuno prirodne do pretežito ili potpuno antropogene. Krajobraz je odraz prirodnih i kulturnih obilježja prostora, te prirodnih i antropogenih procesa koji se u njemu odvijaju.

Područje Općine može se podijeliti na dvije karakteristične prostorne cjeline: nizinski i brežuljkasti predio. Nizinski dio čine doline potoka Voća i njenih pritoka. Doline potoka čine vlažne livade koje su relativno očuvane iz razloga što je teren povremeno plavljen, ali se na njima u posljednje vrijeme sporadično pojavljuju oranice. Uz uzdignuti rub dolina u pravilu prolaze prometnice i taj je dio pretežno izgrađen. Nizinski predio krajobrazno i vizualno čini vrata u Općinu, tj. prostor s kojeg se pruža pogled na veći dio Općine.

Brežuljkasti dio Općine karakterizira izrazita vizualna živopisnost, krajobrazna raznolikost i reljefna razgibanost. Brežuljci se izdižu u svim smjerovima, a između njih se nalaze male i uske potočne doline.

Na grebenima brežuljaka vidljivi su zaselci, a također i potezi kuća za odmor. Na padinama se nalaze vinogradi, voćnjaci, oranice, vrtovi i šumarci, i to na vrlo usitnjenom posjedu.

Pojedini putovi i ceste koji vode duž grebena, a s kojih se pružaju pogledi na susjedne brežuljke i dolinu Voće, mogu se smatrati panoramskim potezima, dok pojedine lokacije mogu biti vidikovci odnosno atraktivne točke za razgledavanje.

Na današnju sliku krajobraza utjecale su društvene i gospodarske promjene, deagrarizacija, procesi urbanizacije (širenje naselja, izgradnja kuća za odmor), promjene u poljodjelskoj proizvodnji (prenamjena površina, sitna parcelacija i individualna voćarsko-vinogradarska proizvodnja za vlastite potrebe), korištenje resursa (sječa šuma) i infrastrukturni zahvati (izgradnja cesta, regulacija potoka sa sječom visoke vegetacije), te ostali zahvati u prostoru.

S obzirom na način korištenja prostora i stupanj antropogenih promjena, područje Općine može se smatrati kultiviranim krajobrazom s pretežito ruralnom strukturom koja u velikoj mjeri sadrži prirodne elemente

Poljoprivreda

Prema evidenciji Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na području Općine Donja Voća registrirano je 181 poljoprivredno gospodarstvo, od čega 180 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i 1 tvrtka.

Prema brojnom stanju stoke iz Upisnika na dan 14.12.2015 godine na području Općine Donja Voća evidentirano je 530 grla stoke u 55 poljoprivrednih gospodarstava. Najveći broj odnosi se na goveda (249 komada) i koze (153 komada).

Prema upotrebi zemljišta, a temeljem evidencije iz ARKOD baze podataka najveći zemljišta je pod oranicama (207,20 ha), slijede livade (157,10 ha), vinogradi (27,02 ha), voćne sorte (21,09 ha), pašnjaci, ostalo zemljište i iskrćeni vinogradi.

Prema traženim kulturama na Jedinstvenom zahtjevu iz 2015 godine najveći dio površina bio je pod kukuruzom (133,89 ha), livade (141,60 ha), slijedi vinova loza, tikve uljanice, ječam ozimi, trave i travolika paša dok ostale površine zauzimaju manje od 10 ha.

Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu i spolu nositelja

Naselje	OBITELJSKO GOSPODARSTVO		OBITELJSKO GOSPODARSTVO Ukupni zbroj	TRGOVAČKO DRUŠTVO	TRGOVAČKO DRUŠTVO Ukupni zbroj	Ukupno
	F	M		M		
Budinščak	6	2	8			8
Donja Voća	31	44	75	1	1	76
Fotez Breg	4		4			4
Gornja Voća	9	26	35			35
Jelovec Voćanski	2	6	8			8
Plitvica Voćanska	1	5	6			6
Rijeka Voćanska	3	16	19			19
Slivarsko	10	15	25			25
Ukupno Općina Donja Voća	66	114	180	1	1	181

Brojno stanje stoke iz Upisnika na dan 14.12.2015.

Naselje	GOVEDO		KOKOŠI/ PILIĆI		KOZE		OVCE		PURE		SVINJE		Ukupno Broj grla	Ukupno Broj PG-a
	Broj grla	Broj PG-a	Broj grla	Broj PG-a	Broj grla	Broj PG-a	Broj grla	Broj PG-a	Broj grla	Broj PG-a	Broj grla	Broj PG-a		
Budinščak	3	2											3	2
Donja Voća	170	20			93	1					1	1	264	22
Fotez Breg	2	1											2	1
Gornja Voća	9	5	22	1	35	1	10	2	12	1			88	10
Jelovec Voćanski	1	1	9	1	21	1	13	1					44	4
Rijeka Voćanska	4	3	11	1			10	1	12	1			37	6
Slivarsko	60	7	22	1	4	1			6	1			92	10
Ukupno	249	39	64	4	153	4	33	4	30	3	1	1	530	55

Prikaz podataka iz ARKOD baze podataka na dan 31.12.2015. o parcelama prema vrsti upotrebe poljoprivrednog zemljišta

Naziv naselja	ORANICA		LIVADA		PAŠNJAK		VINOGRADI		ISKRČENI VINOGRADI		VOĆNE VRSTE		OSTALO ZEMLJIŠTE		UKUPNO	
	Površina ARKOD parcela (ha)	Broj ARKOD parcela	Površina ARKOD parcela (ha)	Broj ARKOD parcela	Površina ARKOD parcela (ha)	Broj ARKOD parcela	Površina ARKOD parcela (ha)	Broj ARKOD parcela	Površina ARKOD parcela (ha)	Broj ARKOD parcela	Površina ARKOD parcela (ha)	Broj ARKOD parcela	Površina ARKOD parcela (ha)	Broj ARKOD parcela	Ukupna površina ARKOD parcela (ha)	Ukupan broj ARKOD parcela
Budinščak	6,17	24	4,20	14	0,97	2	1,96	13	0,00	0	0,95	8	0,00	0	14,25	61
Donja Voća	96,83	356	77,14	241	0,51	4	2,61	38	0,00	0	5,40	39	0,47	2	182,95	680
Jelovec Voćanski	3,14	18	3,91	15	3,91	7	7,10	15	0,00	0	0,38	3	0,00	0	18,43	58
Plitvica Voćanska	7,01	30	7,75	27	2,11	2	0,09	2	0,00	0	0,21	2	0,00	0	17,17	63
Rijeka Voćanska	25,01	106	13,17	61	0,00	0	3,88	39	0,00	0	3,68	22	0,00	0	45,74	228
Slivarsko	35,18	134	24,68	96	0,00	0	2,74	27	0,00	0	1,98	15	0,07	1	64,66	273
Gornja Voća	27,30	116	22,74	79	0,94	3	8,38	51	0,05	1	8,68	37	0,00	0	68,10	287
Fotez Breg	6,56	31	3,52	24	0,00	0	0,27	3	0,00	0	0,62	5	0,00	0	10,97	63
Ukupno	207,20	815	157,10	557	8,44	18	27,02	188	0,05	1	21,90	131	0,54	3	422,26	1713

Tražene kulture na Jedinstvenom zahtjevu iz 2015 godine prema organizacijskom obliku

Broj gospodarstva	Vrsta PG	Vrsta uporabe	Traženo ha	Sektor	Kultura/obilježje krajobraza
1	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,05	povrće	koraba
1	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,05	povrće	krastavci i kornišoni
1	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,03	povrće	kupus
1	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,05	povrće	postrna repa
2	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,22	povrće	mrkva
2	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,72	žitarice	tvrdna pšenica-jara
2	Obit. gospodarstvo	Voćnjak	0,23	voćne vrste	jabuke
2	Obit. gospodarstvo	Voćnjak	0,29	voćne vrste	šljive
3	Obit. gospodarstvo	Oranica	1,72	žitarice	ječam-jari
3	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,17	povrće	luk
3	Obit. gospodarstvo	Oranica	1,56	žitarice	tvrdna pšenica-ozima
4	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,29	krmno bilje	stočna repa
4	Obit. gospodarstvo	Voćnjak	1,44	voćne vrste	lijeska
5	Obit. gospodarstvo	Oranica	4,22	žitarice	tritikale-ozime
6	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,32	povrće	cikla
7	Obit. gospodarstvo	Pašnjak	8,93	pašnjaci	pašnjaci
8	Obit. gospodarstvo	Oranica	0,42	povrće	grah
8	Obit. gospodarstvo	Oranica	2,23	ugar	ugar
8	Obit. gospodarstvo	Voćnjak	1,68	voćne vrste	orah
9	Obit. gospodarstvo	Oranica	3,32	žitarice	zob-ozima
11	Obit. gospodarstvo	Oranica	1,70	krmno bilje	djetelina
15	Obit. gospodarstvo	Oranica	4,08	krmno bilje	lucerna
15	Obit. gospodarstvo	Oranica	4,75	žitarice	zob-jara
21	Obit. gospodarstvo	Oranica	14,25	krmno bilje	trave i travolika paša
24	Obit. gospodarstvo	Oranica	7,46	žitarice	pšenica-ozima
33	Obit. gospodarstvo	Oranica	2,44	povrće	krumpir
36	Obit. gospodarstvo	Oranica	12,35	žitarice	ječam-ozimi
47	Obit. gospodarstvo	Oranica	4,22	povrće	kućni vrt
51	Obit. gospodarstvo	Voćnjak	9,92	voćne vrste	miješani nasad voćnih vrsta
56	Obit. gospodarstvo	Oranica	12,73	uljarice	tikva uljanica
61	Obit. gospodarstvo	Vinograd	18,66	plemenita vinova loza	plemenita vinova loza
92	Obit. gospodarstvo	Livada	141,60	livade	livade
101	Obit. gospodarstvo	Oranica	133,89	žitarice	kukuruz

Gospodarstvo

U 2015. godini na području Općine Donja Voća 15 gospodarskih subjekata je predalo financijska izvješća i prema podacima iz izvješća 10 gospodarskih subjekata je poslovalo pozitivno, dok je 5 gospodarskih subjekata ostvarilo negativan poslovni rezultat. Najviše subjekata je bilo registrirano u sektoru građevinarstva (5), slijede stručne znanstvene i tehničke djelatnosti i prerađivačka industrija pod 2 subjekta. obit gospodarstva iznosila je 874 tisuće kuna što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 16 %. Prosječna isplaćena plaća iznosila je 2.557 kn, dok su najviše plaće bile isplaćene u djelatnosti administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti od 4.088 kn.

Temeljem uvida u obrtni registar na području Općine Donja Voća aktivno je 14 obta.

1. "AUTOPRIJEVOZNIK" MILAN SAMBOLEC, FOTEZ BREG 2
2. "BOŽO" AUTOLIMARSKI OBRT, BOŽIDAR GLAVICA, DONJA VOĆA 22
3. "BVS" GRADITELJSTVO, STJEPAN BOLČEVIĆ, FOTEZ BREG 4
4. "DS" SOBOSLIKARSKI OBRT, SLAVKO DENAC, DONJA VOĆA 57
5. Frizerski obrt MS BEAUTY, vl. Marjan Smiljan, Donja Voća 19 a
6. "IZO-MONT ŠVETAK" USLUŽNI OBRT, DANIJEL ŠVETAK, DONJA VOĆA BB
7. "KUKI" PROIZVODNJA, TRGOVINA I USLUGE, ANDRIJA KUKEC, GORNJA VOĆA 245 B
8. "MMS" TRGOVINA, GRAĐEVINARSTVO I USLUGE, MIRJANA STANKO, DONJA VOĆA 38C
9. "NISKOGRADNJA - PETRINJAK", USLUGE GRAĐEVINSKIM STROJEVIMA, JOSIP PETRINJAK, GORNJA VOĆA 38
10. OPTIMUS, autoprijevoznički obrt, vl. Mladen Kanjir, Donja Voća 267 B
11. PATRČEVIĆ, obrt za građevinarstvo, vl. Marko Patrčević, Donja Voća 55
12. PILANA IVAN BANFIĆ, DONJA VOĆA 314
13. PRIJEVOZ I USLUGE, ANDRIJA ŠTEKOVIĆ, GORNJA VOĆA 145
14. TRAVEL2CROATIA, obrt za posredovanje u turizmu, vl. Branko Jakopec, Fotez Breg 11

Tablica (1/3)								iznosi u tisućama kuna								
Djelatnost		Broj poduzetnika tekuće razdoblje			Ukupni prihodi			Ukupni rashodi			Dobit prije oporezivanja			Gubitak prije oporezivanja		
PD	Naziv	ukupno	dobitaši	gubitaši	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	1	1		13	20	148,4	18	15	83,5		4		5		
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	2	2		41	369	908,2	16	324	2.001,7	24	44	181,5			
F	GRAĐEVINARSTVO	5	3	2	2.321	1.794	77,3	1.806	2.000	110,7	582	68	11,7	67	274	410,1
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	1	1		2.265	5.539	244,5	1.995	4.186	209,9	271	1.352	499,3			
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	1		1		410			429						19	
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	1		1	0			2	5	214,5				2	5	214,6
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	2	1	1	1.850	3.002	162,3	1.557	3.083	198,1	353	85	24,1	61	167	275,6
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	1	1		5.149	5.930	115,2	5.103	5.802	113,7	45	128	281,6			
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	1	1		51	45	88,1	51	45	87,7	0	0	147,9			
Ukupno		15	10	5	11.690	17.107	146,3	10.548	15.889	150,6	1.276	1.682	131,8	135	464	344,9

Tablica (2/3)								iznosi u tisućama kuna					
Djelatnost		Porez na dobit			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja			Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)		
PD	Naziv	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO					4		5			-5	4	-
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	5	9	181,5	20	35	181,5				20	35	181,5
F	GRAĐEVINARSTVO	8	14	172,8	574	54	9,5	67	274	410,1	507	-220	-
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	63	283	451,7	208	1.069	513,6				208	1.069	513,6
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE								19			-19	
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA							2	5	214,6	-2	-5	214,6
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	4	5	119,4	349	80	23,0	61	167	275,6	289	-87	-
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	22	34	156,1	24	94	396,1				24	94	396,1
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	0	0	147,4	0	0	148,0				0	0	148,0
Ukupno		101	344	340,1	1.175	1.338	113,9	135	464	344,9	1.041	874	84,0

Djelatnost		Troškovi osoblja			Neto plaće i nadnice			Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada			Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u kunama		
PD	Naziv	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO												
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	8	108	1.353,6	6	70	1.177,2	1	5	500,0	495	1.166	235,4
F	GRAĐEVINARSTVO	421	552	131,3	285	383	134,4	10	15	150,0	2.373	2.126	89,6
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	476	876	183,9	291	540	185,5	8	13	162,5	3.031	3.460	114,2
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE		117			85			4			1.773	
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA												
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	460	768	166,9	297	509	171,4	12	17	141,7	2.061	2.493	121,0
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	196	298	152,5	132	196	149,2	3	4	133,3	3.653	4.088	111,9
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	48	41	84,6	33	28	84,8	1	1	100,0	2.770	2.350	84,8
Ukupno		1.609	2.760	171,6	1.043	1.811	173,6	35	59	168,6	2.484	2.557	103,0

Nezaposlenost

Na dan 30.11.2016. godine na području Općine Donja Voća u evidencijama Zavoda za zapošljavanje Varaždinske županije bilo je evidentirano 117 osoba, od čega 55 muškog i 62 osobe ženskog spola. Najviše nezaposlenih čine osobe s završenom osnovnom školom (38 osoba), srednjom školom za zanimanja do 3 godine (37 osoba), te osobe sa završenom srednjom školom u trajanju od 4 godine (18 osoba).

Tablica: Nezaposlenost 30.11.2016. godine

Općina	Ukupno			Bez osnovne i nezavršena osnovna škola			Osnovna škola			SŠ za zanimanje do 3 godi i škola za KV i VKV radnike			SŠ za zanimanja u trajanju od 4 godine i gimnazija			Prvi stupanj fakulteta, stručni studiji i viša škola			Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat		
	Uk	M	Ž	Uk	M	Ž	Uk	M	Ž	Uk	M	Ž	Uk	M	Ž	Uk	M	Ž	Uk	M	Ž
Donja Voća	117	55	62	14	13	1	38	20	18	37	16	21	18	5	13	5	0	5	5	1	4

SWOT ANALIZA OPĆINE DONJA VOĆA

SNAGE	SLABOSTI
<p>POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> - povoljan položaj (blizina Varaždina, Slovenije) - očuvan okoliš - organizirano sakupljanje otpada - Špilja Vindija <p>GOSPODARSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvjeti za bavljenje poljoprivredom - tradicionalna poljoprivreda - uvjeti za ruralni turizam <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturna baština - razvijeno osnovno školsko obrazovanje - razvijen sustav stipendiranja - djelatnosti udruga diversificirane 	<p>POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sustav vodoopskrbe odvodnje ne postoji u svim naseljima - Usitnjenost poljoprivrednih površina - Nedovoljna valorizacija kulturne baštine <p>GOSPODARSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mali broj aktivnih OPG-a - Nepovezanost malih poljoprivrednih gospodarstava - Nedovoljna ulaganja poljoprivrednih gospodarstava - Neorganizirani nastup na tržištu - Niske plaće <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - nekoordiniranost udruga - pad broj stanovnika - nepovoljna obrazovna infrastruktura - ovisnost udruga o proračunu
PRILIKE	PRIJETNJE
<p>POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unapređenje sustava gospodarenja otpadom na prostoru Općine - Izgradnja kanalizacijskog sustava - Izgradnja šumske infrastrukture <p>GOSPODARSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dolazak novih investitora - Razvoj poljoprivrede 	<p>POLOŽAJ, PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mogućnost zagađenja okoliša - Neadekvatno upravljanje malim čestimama u poljoprivredi <p>GOSPODARSTVO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brzi razvoj novih tehnologija za koje su potrebna velika financijska sredstva - Velika konkurencija u poljoprivredi i proizvodnji hrane

<ul style="list-style-type: none"> - EU fondovi za poljoprivrednike i gospodarstvo - Izgradnja kapaciteta za ruralni turizam - Povezivanje i umrežavanje proizvođača u turizmu i poljoprivredi <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj informacijske tehnologije - Osposobljavanje i obrazovanje za potrebe gospodarstva - Povećanje suradnje s JLS unutar Hrvatske i u inozemstvu - Razvoj partnerskih odnosa na regionalnoj i državnoj razini 	<ul style="list-style-type: none"> - Fiskalna centralizacija - Nekorištenje EU fondova - Globalna konkurencija u pogledu investicija - Nova globalna kriza <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Propadanje ruralnih sredina - Odlazak mladih i školovanih u gradske sredine i inozemstvo - Slaba povezanost državne i lokalne sredine
--	--

Vizija razvoja Općine Donja Voća

Općina Donja Voća će postati područje s niskom stopom nezaposlenosti, smanjenim odljevom stanovništva te povećanim gospodarskim aktivnostima temeljenim na poljoprivredi, malom i srednjem poduzetništvu te ruralnom turizmu, razvijenom infrastrukturom te visokom svijesti o zaštiti okoliša i prirodnim vrijednostima

Ciljevi, prioriteti i mjere

<p align="center">Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi</p>	<p align="center">Prioritet 1.1. Razvoj MSP</p>	Mjera 1.1.1. Poticanje povećanja konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva
		Mjera 1.1.2. Poticanje razvoja poduzetništva žena i mladih
		Mjera 1.1.3. Obrazovanje za poduzetništvo
	<p align="center">Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti</p>	Mjera 1.2.1. Poticanje razvoja pružanja usluga ruralnog turizma u domaćinstvu
		Mjera 1.2.2. Razvoj vinskih cesta
		Mjera 1.2.3. Razvoj tematskih staza
		Mjera 1.2.4. Edukacija stanovništva za bavljenje turizmom
		Mjera 1.2.5. Razvoj suradnje s ostalim dionicima u turizmu
		Mjera 1.2.6. Označavanje prirodnih i kulturnih znamenitosti unutar Općine
		Mjera 1.2.7. Izgradnja turističke infrastrukture
	<p align="center">Prioritet 1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede</p>	Mjera 1.3.1. Poticanje razvoja eko poljoprivrede
		Mjera 1.3.2. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača
		Mjera 1.3.3. Poticanje mladih poljoprivrednih proizvođača
Mjera 1.3.4. Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava		
Mjera 1.3.5. Edukacija poljoprivrednika		
Mjera 1.3.6. Razvoj preradbenih i skladišnih kapaciteta		
<p align="center">Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi</p>	<p align="center">Prioritet 2.1. Unapređenje sustava nerazvrstanih cesta</p>	Mjera 2.1.1. Izgradnja nerazvrstanih cesta
		Mjera 2.1.2. Rekonstrukcija nerazvrstanih cesta
		Mjera 2.1.3. Modernizacija nerazvrstanih cesta
	<p align="center">Prioritet 2.2. Unapređenje sustava vodoopskrbe i odvodnje</p>	Mjera 2.2.1. Izgradnja sustava odvodnje
		Mjera 2.2.2. Rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava

	Prioritet 2.3. Dostupnost širokopojasnog interneta	Mjera 2.3.1. Izgradnja infrastrukture širokopojasnog interneta
	Prioritet 2.4. Razvoj i unapređenje obrazovanja	Mjera 2.4.1. Opremanje osnovne i područnih škola najmodernijom opremom
		Mjera 2.4.2. Usmjeravanje osnovnoškolaca za deficitarna zanimanja
		Mjera 2.4.3. Izgradnja i opremanje ustanova predškolskog obrazovanja
		Mjera 2.4.4. Poticanje suradnje sa sličnim ustanovama u zemlji i inozemstvu
		Mjera 2.4.5. Stipendiranje učenika i studenata za deficitarna zanimanja
	Prioritet 2.5. Poboljšanje uvjeta civilnom sektoru	Mjera 2.5.1. Poticanje udruživanja građana u udruge
		Mjera 2.5.2. Poticanje djelatnosti udruga civilnog sektora
		Mjera 2.5.3. Stvaranje prostornih i tehničkih preduvjeta za djelovanja udruga civilnog sektora i vatrogasaca
	Prioritet 2.6. Razvoj sporta	Mjera 2.6.1. Poticanje izgradnje i/ili modernizacije i/ili opremanje sportskih objekata i infrastrukture za sport i rekreaciju
		Mjera 2.6.2. Poticanje rada športskih udruga i susreta susreta
		Mjera 2.6.3. Poticanje suradnje s sportskim organizacijama u zemlji i inozemstvu
	Prioritet 2.7. Povećanje socijalne uključenosti	Mjera 2.7.1. Održavanje radionica za nezaposlene
		Mjera 2.7.2. Javni radovi
		Mjera 2.7.3. Poticanje razvoja socijalnog poduzetništva
	Prioritet 2.8. Vjerski i kulturni život	Mjera 2.8.1. Poticanje kulturnih i vjerskih susreta i manifestacija
		Mjera 2.8.2. Obnova kulturnih i vjerskih objekata
		Mjera 2.8.3. Promocija kulturnog naslijeđa
	Prioritet 2.9. Treća životna dob	Mjera 2.9.1. Poticanje udruživanja umirovljenika i programa koje provode
		Mjera 2.9.2. Razvoj sustava pomoći u kući
		Mjera 2.9.3. suradnja sa sličnim udrugama u zemlji i inozemstvu
	Prioritet 2.10. Unapređenje sustava šumskih prometnica	Mjera 2.10.1. Izgradnja šumskih prometnica
		Mjera 2.10.2. Rekonstrukcija šumskih prometnica
		Mjera 3.1.1.. Poticanje energetske obnove javnih zgrada

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	Prioritet 3.1. Poticanje energetske učinkovitosti	Mjera 3.1.2. Poticanje energetske obnove privatnih objekata
		Mjera 3.1.3. Poticanje energetske učinkovitosti MSP
		Mjera 3.1.4. Energetski učinkovita javna rasvjeta
	Prioritet 3.2. Korištenje obnovljivih izvora energije	Mjera 3.2.1. Poticanje proizvodnje i korištenja energije iz obnovljivih izvora u javnom sektoru
		Mjera 3.2.2. Poticanje proizvodnje i korištenja energije iz obnovljivih izvora u privatnom sektoru
		Mjera 3.2.3. Suradnja javnog i privatnog sektora u korištenju obnovljivih izvora
	Prioritet 3.3. Zaštita okoliša i promocija prirodnih vrijednosti	Mjera 3.3.1. Promocija zaštite okoliša
		Mjera 3.3.2. Označavanje značajnih prirodnih vrijednosti
		Mjera 3.3.3. Poticanje promocije prirodnih vrijednosti u turističke svrhe

Ciljevi, prioriteti i mjere razrađeni

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.1. Razvoj MSP	
Mjera 1.1.1. Poticanje povećanja konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva	
Svrha	Svrha ove mjere je opremanje malih i srednjih poduzeća najmodernijom opremom i softverom u cilju povećanja konkurentnosti, smanjenja nezaposlenosti, te postizanja veće dodane vrijednosti
Ciljne skupine	Mali i srednji poduzetnici Nezaposleni
Indikator	Broj opremljenih poduzeća Povećanje konkurentnosti

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.1. Razvoj MSP	
Mjera 1.1.2. Poticanje razvoja poduzetništva žena i mladih	
Svrha	Svrha ovog programa je podrška poduzetnicima početnicima i ženama u cilju pokretanja novih poduzeća, smanjenja nezaposlenosti i povećanja BDP-a po glavi stanovnika u Općini
Ciljne skupine	Nezaposleni Poduzetnici početnici Žene poduzetnice
Indikator	Broj podržanih projekata poduzetnicima početnicima/mladima i ženama

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.1. Razvoj MSP	
Mjera 1.1.3. Obrazovanje za poduzetništvo	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje održavanja edukativnih radionica za poduzetnike početnike, postojeće poduzetnike, te sve koji se planiraju baviti poduzetništvom u cilju stjecanja znanja za bavljenje poduzetničkom aktivnošću što će doprinijeti razvoju malog i srednjeg poduzetništva
Ciljne skupine	Mali i srednji poduzetnici
Indikator	Broj radionica Broj polaznica na radionice

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti	
Mjera 1.2.1. Poticanje razvoja pružanja usluga ruralnog turizma u domaćinstvu	
Svrha	Stvaranje uvjeta lokalnom stanovništvu za dodatnim prihodima te poticanje prodaje lokalnih poljoprivrednih proizvoda
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poduzetnici u turizmu
Indikator	Broj novih turističkih objekata Broj novih kreveta Povećani prihod od turizma

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti	
Mjera 1.2.2.. Razvoj vinskih cesta	
Svrha	Povećanje turističkih dolazaka i noćenja na području Općine kroz ponudu vinskih cesta i
Ciljne skupine	Turisti Poduzetnici u turizmu
Indikator	Broj dolazaka turista

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti	
Mjera 1.2.3.. Razvoj tematskih staza	
Svrha	Obogaćivanje turističke ponude kroz tematske staze koje bi spajale zanimljivosti unutar Općine, te po potrebi i s ostalim znamenitostima u bližoj okolici
Ciljne skupine	Turisti Poduzetnici u turizmu
Indikator	Broj dolazaka turista Broj tematskih staza

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti	
Mjera 1.2.4. Edukacija stanovništva za bavljenje turizmom	
Svrha	Animiranje stanovništva, te edukacija za bavljenje ruralnim turizmom i nepoljoprivrednim djelatnostima u cilju poboljšanja kvalitete usluge, pružanja novih vrsta proizvoda i usluga
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poduzetnici u turizmu

	Nepoljoprivredni proizvodi i usluge
Indikator	Broj provedenih radionica Broj sudionika na radionicama

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti	
Mjera 1.2.5. Razvoj suradnje s ostalim dionicima u turizmu	
Svrha	Povezivanje s ostalim subjektima u turizmu s ciljem razmjene iskustva, tržišnog povezivanja te razvijanja zajedničkih turističkih proizvoda
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poduzetnici u turizmu
Indikator	Broj razvijenih zajedničkih turističkih proizvoda Broj noćenja Povećani prihod od turizma

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti	
Mjera 1.2.6. Označavanje prirodnih i kulturnih znamenitosti unutar Općine	
Svrha	Označavanje prirodnih i kulturnih znamenitosti u cilju lakše dostupnosti i orijentacije turistički zanimljivih područja na području Općine
Ciljne skupine	Poduzetnici u turizmu turisti
Indikator	Broj označenih kulturnih i prirodnih znamenitosti

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.2. Razvoj ruralnog turizma i nepoljoprivrednih djelatnosti	
Mjera 1.2.7. Izgradnja turističke infrastrukture	
Svrha	Izgradnja infrastrukture u cilju boljeg iskorištenja turističkih potencijala Općine
Ciljne skupine	Poduzetnici u turizmu Turisti
Indikator	Broj pješačkih staza Uređena špilja Vindija Broj vidikovaca

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede	

Mjera 1.3.1. Poticanje razvoja eko poljoprivrede	
Svrha	Povećanje udjela eko poljoprivrede i samozapošljavanje lokalnog stanovništva
Ciljne skupine	Poljoprivrednici Nezaposleni
Indikator	Broj certificiranih eko proizvođača Udio eko proizvođača u ukupnoj poljoprivredi

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi

Prioritet 1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede

Mjera 1.3.2. Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača

Svrha	Poticanje udruživanja poljoprivrednih proizvođača s ciljem povećanja konkurentnosti i plasmana proizvoda na tržište
Ciljne skupine	Poljoprivrednici
Indikator	Broj udruženih proizvođača Količina plasiranih proizvoda kroz udruženja

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi

Prioritet 1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede

Mjera 1.3.3. Poticanje mladih poljoprivrednih proizvođača

Svrha	Poticanje uključivanja mladih u poljoprivrednu proizvodnju s ciljem zadržavanja stanovništva na području Općine
Ciljne skupine	Poljoprivrednici
Indikator	Broj projekata kojima su nositelji mladi Broj mladih uključenih u projekte

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi

Prioritet 1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede

Mjera 1.3.4. Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava

Svrha	Rekonstrukcija, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava kroz opremanje, gradnju i promociju
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači Poljoprivredni prerađivači
Indikator	Broj novih poljoprivrednih objekata Broj nove poljoprivredne opreme Broj novih poljoprivrednika

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi

Prioritet 1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede	
Mjera 1.3.5. Edukacija poljoprivrednika	
Svrha	Omogućavanje poljoprivrednicima stjecanje novih znanja i vještina s ciljem konkurentnije poljoprivredne proizvodnje
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači
Indikator	Broj edukativnih radionica Broj polaznika na radionice

Strateški cilj 1. Konkurentno gospodarstvo bazirano na malom i srednjem poduzetništvu, ruralnom turizmu i poljoprivredi	
Prioritet 1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede	
Mjera 1.3.6. Razvoj preradbenih i skladišnih kapaciteta	
Svrha	Prerada i skladištenje poljoprivrednih proizvoda proizvedenih u JLS i okolici s ciljem postizanja veće dodane vrijednosti, te plasman gotovih proizvoda na tržište
Ciljne skupine	Poljoprivredni proizvođači
Indikator	Broj i kapacitet preradbenih kapaciteta Broj i kapacitet skladišnih kapaciteta

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.1. Unapređenje sustava nerazvrstanih cesta	
Mjera 2.1.1. Izgradnja nerazvrstanih cesta	
Svrha	Svrha je omogućiti lokalnom stanovništvu i gospodarstvu nesmetano prometovanje kroz prostor Općine, stvaranje uvjeta za razvoj ruralnog turizma te poboljšanje kvalitete života na području Općine
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri lokalnih nerazvrstanih cesta koji su izgrađeni

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.1. Unapređenje sustava nerazvrstanih cesta	
Mjera 2.1.2. Rekonstrukcija nerazvrstanih cesta	
Svrha	Svrha je omogućiti lokalnom stanovništvu i gospodarstvu nesmetano prometovanje kroz prostor Općine, stvaranje uvjeta za razvoj ruralnog turizma te poboljšanje kvalitete života na području Općine
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri lokalnih nerazvrstanih cesta koji su rekonstruirani

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.1. Unapređenje sustava nerazvrstanih cesta	
Mjera 2.1.3. Modernizacija nerazvrstanih cesta	
Svrha	Svrha je omogućiti lokalnom stanovništvu i gospodarstvu nesmetano prometovanje kroz prostor Općine, stvaranje uvjeta za razvoj ruralnog turizma te poboljšanje kvalitete života na području Općine
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Kilometri lokalnih nerazvrstanih cesta koji su modernizirani

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.2. Unapređenje sustava vodoopskrbe i odvodnje	
Mjera 2.2.1. Izgradnja sustava odvodnje	
Svrha	Izgradnja kanalizacijskog sustava u cilju poboljšanja kvalitete života lokalnog stanovništva, smanjenja onečišćenja okoliša, te poboljšanje konkurentnosti poduzetništva u cilju zadovoljavanja zakonskih uvjeta
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Broj izgrađenih metara kanalizacijskog sustava Broj priključenih domaćinstava Broj priključenih gospodarskih subjekata

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.2. Unapređenje sustava vodoopskrbe i odvodnje	
Mjera 2.2.2. Izgradnja i rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava	
Svrha	Svrha projekta je izgradnja i rekonstrukcija vodoopskrbnog sustava u cilju redovite opskrbe stanovništva pitkom vodom stanovništvu, te smanjenja gubitaka vode iz sustava
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Metri rekonstruiranog vodoopskrbnog sustava Metri izgrađenog vodoopskrbnog sustava

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.2. Unapređenje sustava vodoopskrbe i odvodnje	
Mjera 2.3.1. Izgradnja infrastrukture širokopojasnog interneta	
Svrha	Omogućavanje usluge širokopojasnog interneta lokalnom stanovništvu i gospodarstvu koja će omogućiti brži protok informacija, razvijanje novih djelatnosti, te online edukaciju zainteresiranim stranama

Ciljne skupine	Stanovnici JLS Gospodarstvo JLS
Indikator	Pokrivenost JLS širokopojasnim internetom Broj priključaka na širokopojasni Internet Broj novo otvorenih poduzeća vezanih uz Internet tehnologiju Povećanje brzine prijenosa podataka

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.4. Razvoj i unapređenje obrazovanja	
Mjera 2.4.1. Opremanje osnovne i područnih škola najmodernijom opremom	
Svrha	Svrha ove mjere je omogućavanje učenicima i nastavnicima korištenje najmodernije tehnologije u učenju, te usvajanja novih znanja temeljenih na najmodernijim ICT rješenjima
Ciljne skupine	Učenici nastavnici
Indikator	Nova oprema u numeričkim pokazateljima Nova softverska rješenja u numeričkim pokazateljima

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.4. Razvoj i unapređenje obrazovanja	
Mjera 2.4.2. Usmjeravanje osnovnoškolaca za deficitarna zanimanja	
Svrha	Svrha ove mjere je usmjeravanje učenika na kraju osnovnoškolskog obrazovanja za nastavak školovanja u deficitarnim zanimanjima prema potrebama tržišta na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.
Ciljne skupine	Učenici osnovnih škola
Indikator	Broj učenika koji su prisustvovali radionici o usmjeravanju za deficitarna zanimanja Broj učenika koji su odlučili upisati deficitarna zanimanja

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.4. Razvoj i unapređenje obrazovanja	
Mjera 2.4.3. Izgradnja i opremanje ustanova predškolskog obrazovanja	
Svrha	Svrha ove mjere je stvaranje preduvjeta predškolskog odgoja i omogućavanje polaznicima predškolskog odgoja i odgajateljima korištenje najmodernije tehnologije u učenju, te usvajanja novih znanja temeljenih na najmodernijim ICT rješenjima
Ciljne skupine	Polaznici predškolskog odgoja Odgajatelji
Indikator	Objekti ustanova predškolskog odgoja Nova oprema u numeričkim pokazateljima

	Nova softverska rješenja u numeričkim pokazateljima
--	---

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.4. Razvoj i unapređenje obrazovanja	
Mjera 2.4.4. Poticanje suradnje sa sličnim ustanovama u zemlji i inozemstvu	
Svrha	Svrha ove mjere je razmjena iskustava učenika i učitelja u osnovnoj školi sa sličnim institucijama u zemlji i inozemstvu
Ciljne skupine	Učenici nastavnici
Indikator	Broj učenika koji sudjeluju u razmjeni Broj nastavnika koji sudjeluju u razmjeni Povećanje suradnje sa sličnim institucijama

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.4. Razvoj i unapređenje obrazovanja	
Mjera 2.4.5. Stipendiranje učenika i studenata za deficitarna zanimanja	
Svrha	Svrha ove mjere je stipendiranje učenika srednjih škola i studenata u skladu s pravilima koje utvrdi Općina kako bi poticali ostanak mladih na području Općine nakon završetka školovanja
Ciljne skupine	Učenici srednjih škola Studenti
Indikator	Broj učenika i studenata koji ostvaruju pravo na stipendiju

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.5. Poboljšanje uvjeta civilnom sektoru	
Mjera 2.5.1. Poticanje udruživanja građana u udruge	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje razvoja civilnog društva u svim segmentima s ciljem unapređenja kulturnih, sportskih i ostalih djelatnosti te korištenje mehanizma civilnog društva kao savjetodavnog tijela u donošenju i provođenju odluka JLS
Ciljne skupine	Udruge civilnog sektora
Indikator	Broj udruga na području

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.5. Poboljšanje uvjeta civilnom sektoru	
Mjera 2.5.2. Poticanje djelatnosti udruga civilnog sektora	

Svrha	Svrha ove mjere je poticanje udruga civilnog sektora u njihovim aktivnostima kroz logističku i financijsku potporu s ciljem unapređenja društvenog života na području JLS
Ciljne skupine	Udruge civilnog sektora Stanovnici JLS
Indikator	Broj održanih aktivnosti udruga civilnog sektora Broj stanovnika koji su sudjelovali u održanim aktivnostima

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

Prioritet 2.5. Poboljšanje uvjeta civilnom sektoru

Mjera 2.5.3. Stvaranje prostornih i tehničkih preduvjeta za djelovanja udruga civilnog sektora i vatrogasaca

Svrha	Svrha ove mjere je stvaranje prostornih i tehničkih preduvjeta za rad udruga i vatrogastva
Ciljne skupine	Udruge civilnog sektora Vatrogasna društva i vatrogasna zajednica Stanovnici JLS
Indikator	Broj prostornih i tehničkih jedinica za udruge civilnog sektora Broj prostornih i tehničkih jedinica za udruge iz područja vatrogastva

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

Prioritet 2.6. Razvoj sporta

Mjera 2.6.1. Poticanje izgradnje i/ili modernizacije i/ili opremanje sportskih objekata i infrastrukture za sport i rekreaciju

Svrha	Svrha ove mjere je stvaranje za mogućnost bavljenja sportom i rekreacijom
Ciljne skupine	Osnovna škola Sportaši Stanovnici Općine
Indikator	Broj izgrađenih sportskih objekata Broj moderniziranih sportskih objekata Broj opremljenih sportskih objekata

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

Prioritet 2.6. Razvoj sporta

Mjera 2.6.2. Poticanje rada športskih udruga i susreta

Svrha	Svrha ove je poticanje lokalnih sportskih klubova i udruga u cilju promocije sporta i zdravog načina življenja
Ciljne skupine	Sportski klubovi
Indikator	Broj sportskih klubova

	Broj članova koji sudjeluju u aktivnostima
--	--

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.6. Razvoj sporta	
Mjera 2.6.3. Poticanje suradnje s sportskim organizacijama u zemlji i inozemstvu	
Svrha	Svrha ove je poticanje suradnje lokalnih sportskih klubova i udruga sa klubovima sličnih interesa u domovini i inozemstvu s cilju razmjene iskustava, zajedničkih manifestacija te sudjelovanja na natjecanjima
Ciljne skupine	Sportski klubovi
Indikator	Broj uspostavljenih suradnji Broj članova klubova koji sudjeluju u programu zajedničke suradnje

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.7. Povećanje socijalne uključenosti	
Mjera 2.7.1. Održavanje radionica za nezaposlene	
Svrha	Svrha ove mjere je održavanje radionice za nezaposlene s temama kako tražiti posao, pisanje životopisa, motivacije duže nezaposlenih osoba u cilju ponovnog uključenja na tržište rada
Ciljne skupine	nezaposleni
Indikator	Broj osoba uključenih u radionice

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.7. Povećanje socijalne uključenosti	
Mjera 2.7.2. Javni radovi	
Svrha	Svrha ove mjere je zapošljavanje nezaposlenih osoba putem javnih radova u cilju ponovnog povratka na tržište rada , te smanjenja broja nezaposlenih na području JLS
Ciljne skupine	nezaposleni
Indikator	Broj osoba uključenih u javne radove

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.7. Povećanje socijalne uključenosti	
Mjera 2.7.3. Poticanje razvoja socijalnog poduzetništva	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje razvoja socijalnog poduzetništva u cilju zajedničke suradnje osoba iz ranjivih skupina, ponovnog vraćanja na tržište rada, te prodaje i distribucije proizvoda proizvedenih kroz socijalno poduzetništvo
Ciljne skupine	nezaposleni
Indikator	Broj socijalnih poduzeća

	Broj zaposlenih u socijalnim poduzećima
--	---

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.8. Vjerski i kulturni život	
Mjera 2.8.1. Poticanje kulturnih i vjerskih susreta i manifestacija	
Svrha	Svrha ove mjere je unapređenje turističke i kulturne ponude Općine s ciljem promocije kulturnog i vjerskog naslijeđa
Ciljne skupine	Stanovnici Posjetitelji Vjerski turisti
Indikator	Broj održanih kulturnih i vjerskih manifestacija

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.8. Vjerski i kulturni život	
Mjera 2.8.2. Obnova kulturnih i vjerskih objekata	
Svrha	Svrha ove mjere je obnova kulturnih i sakralnih objekata s ciljem očuvanja kulturnih znamenitosti JLS, kao i omogućavanje kvalitetnijeg prostora za održavanje vjerskih i kulturnih manifestacija
Ciljne skupine	Stanovnici Posjetitelji Vjerski turisti
Indikator	Broj obnovljenih sakralnih objekata Broj obnovljenih kulturnih objekata

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.8. Vjerski i kulturni život	
Mjera 2.8.3. Promocija kulturnog naslijeđa	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje udruga civilnog sektora, pravnih i fizičkih osoba koja se bave kulturnim naslijeđem u cilju valorizacije i prezentacije stanovništvu i turistima
Ciljne skupine	Udruge civilnog sektora Stanovnici JLS
Indikator	Broj osoba koje se bave kulturnim naslijeđem Broj programa osoba koje se bave kulturnim naslijeđem

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi	
Prioritet 2.9. Treća životna dob	
Mjera 2.9.1. Poticanje udruživanja umirovljenika i programa koje provode	

Svrha	Svrha ove mjere je poticanje udruga koje se bave problematikom osoba treće životne dobi u cilju što kvalitetnije starosti
Ciljne skupine	Udruge umirovljenika Stanovnici JLS
Indikator	Broj udruga umirovljenika Broj programa koje provode udruge umirovljenika

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

Prioritet 2.9. Treća životna dob

Mjera 2.9.2. Razvoj sustava pomoći u kući

Svrha	Svrha ove mjere je uspostava sustava pomoći u kući starijim koji nisu smješteni u ustanove domova za starije i nemoćne osobe
Ciljne skupine	Osobe starije životne dobi
Indikator	Broj osoba unutar sustava

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

Prioritet 2.9. Treća životna dob

Mjera 2.9.3. Suradnja sa sličnim udrugama u zemlji i inozemstvu

Svrha	Svrha ove mjere je poticanje razmjene iskustva u području brige o starijim osobama
Ciljne skupine	Osobe starije životne dobi
Indikator	Broj ostvarenih suradnji

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

Prioritet 2.10. Unapređenje sustava šumskih prometnica

Mjera 2.10.1. Izgradnja šumskih prometnica

Svrha	Svrha projekta je projektiranje i izgradnja šumske infrastrukture u cilju lakšeg korištenja potencijala šuma
Ciljne skupine	Šumoposjednici građani
Indikator	Broj km izgrađenih šumskih prometnica

Strateški cilj 2. Stvoreni preduvjeti za kvalitetan život temeljeni na komunalnoj i društvenoj infrastrukturi

Prioritet 2.10. Unapređenje sustava šumskih prometnica

Mjera 2.10.2. Rekonstrukcija/modernizacija šumskih prometnica

Svrha	Svrha projekta je rekonstrukcija šumske infrastrukture u cilju lakšeg korištenja potencijala šuma
Ciljne skupine	Šumoposjednici građani

Indikator	Broj km rekonstruiranih /moderniziranih šumskih prometnica
-----------	--

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.1. Poticanje energetske učinkovitosti	
Mjera 3.1.1.. Poticanje energetske obnove javnih zgrada	
Svrha	Svrha projekta je smanjenje utroška energije u javnim zgradama što će posljedično dovesti do smanjenja emisije CO2
Ciljne skupine	Korisnici javnih zgrada Vlasnici javnih zgrada
Indikator	Smanjenje utroška energije Smanjenje utroška CO2

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.1. Poticanje energetske učinkovitosti	
Mjera 3.1.2. Poticanje energetske obnove privatnih objekata	
Svrha	Svrha projekta je smanjenje utroška energije u privatnim objektima što će posljedično dovesti do smanjenja emisije CO2
Ciljne skupine	Vlasnici privatnih objekata
Indikator	Smanjenje utroška energije Smanjenje utroška CO2

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.1. Poticanje energetske učinkovitosti	
Mjera 3.1.3. Poticanje energetske učinkovitosti MSP	
Svrha	Svrha projekta je smanjenje utroška energije u gospodarstvu što će posljedično dovesti do smanjenja emisije CO2
Ciljne skupine	Tvrtke Obrtnici
Indikator	Smanjenje utroška energije Smanjenje utroška CO2

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.1. Poticanje energetske učinkovitosti	
Mjera 3.1.4. Energetski učinkovita javna rasvjeta	
Svrha	Svrha projekta je zamjena postojeće javne rasvjete sa energetski učinkovitijom u cilju smanjenje utroška energije i smanjenja svjetlosnog zagađenja
Ciljne skupine	Stanovnici JLS Općina
Indikator	Smanjenje utroška energije po rasvjetnom mjestu

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
--	--

Prioritet 3.2. Korištenje obnovljivih izvora energije	
Mjera 3.2.1. Poticanje proizvodnje i korištenja energije iz obnovljivih izvora u javnom sektoru	
Svrha	Svrha projekta je povećanje proizvodnje i korištenja obnovljivih izvora u javnom sektoru
Ciljne skupine	Javni sektor
Indikator	Godišnja količina proizvodnje i potrošene energije iz obnovljivih izvora

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.2. Korištenje obnovljivih izvora energije	
Mjera 3.2.2. Poticanje proizvodnje i korištenja energije iz obnovljivih izvora u privatnom sektoru	
Svrha	Svrha projekta je povećanje proizvodnje, distribucije i korištenja obnovljivih izvora u gospodarskom sektoru i kućanstvima
Ciljne skupine	Gospodarstvo Kućanstva
Indikator	Godišnja količina proizvodnje i potrošene energije iz obnovljivih izvora

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.2. Korištenje obnovljivih izvora energije	
Mjera 3.2.3. Suradnja javnog i privatnog sektora u korištenju obnovljivih izvora	
Svrha	Svrha projekta suradnja gospodarstva i javnog sektora u cilju distribucije proizvedene energije i korištenje od strane javnih potrošača
Ciljne skupine	Gospodarstvo Javni sektor
Indikator	Godišnja količina proizvodnje i potrošene energije iz obnovljivih izvora

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.3. Zaštita okoliša i promocija prirodnih vrijednosti	
Mjera 3.3.1. Promocija zaštite okoliša	
Svrha	Svrha ove mjere stalna promocija zaštite okoliša s ciljem očuvanja prirodnih resursa koje posjeduje Općina
Ciljne skupine	Stanovnici Učenici
Indikator	Broj projekata promocije zaštite okoliša

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.3. Zaštita okoliša i promocija prirodnih vrijednosti	
Mjera 3.3.2. Označavanje značajnih prirodnih vrijednosti	
Svrha	Svrha ove označavanje i obilježavanje prirodnih vrijednosti koje se nalaze na području Općine s ciljem lakše dostupnosti i orijentacije lokalnom stanovništvu i turistima

Ciljne skupine	Stanovnici Turisti
Indikator	Broj projekata označavanja prirodnih vrijednosti

Strateški cilj 3. Održivo gospodarenja prirodnim resursima i korištenja obnovljivih izvora energije	
Prioritet 3.3. Zaštita okoliša i promocija prirodnih vrijednosti	
Mjera 3.3.3. Poticanje promocije prirodnih vrijednosti u turističke svrhe	
Svrha	Svrha ove mjere je poticanje promocije prirodnih vrijednosti i korištenje prirodnih vrijednosti u turističke svrhe
Ciljne skupine	Stanovnici Turisti
Indikator	Broj projekata u označavanju prirodnih vrijednosti

USKLAĐENOST SA STRATEGIJAMA

Europa 2020 - Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

Europa 2020. je desetogodišnja strategija za rast i radna mjesta Europske unije pokrenuta 2010. Njezin cilj nije samo prevladavanje krize od koje se naša gospodarstva sada postupno oporavljaju. Njezin je cilj i rješavanje nedostataka našeg modela rasta i stvaranje uvjeta za pametan, održiv i uključiv rast.

Utvrđeno je pet glavnih ciljeva za EU do kraja 2020. Oni uključuju zapošljavanje,

- istraživanje i razvoj,
- klimatske promjene / energiju,
- obrazovanje,
- socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.

Ciljevi strategije podupiru se i s pomoću sedam „vodećih inicijativa” kojima se pruža okvir kojim EU i nacionalna tijela zajednički jačaju napore u područjima kojima se podupiru prioriteti strategije Europa 2020. kao što su inovacije, digitalno gospodarstvo, zapošljavanje, mladi, industrijska politika, siromaštvo i učinkovitost resursa.

Sporazum o partnerstvu

Sukladno Uredbi (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. svaka država članica EU obvezna je podnijeti **Partnerski sporazum kojim se utvrđuje nacionalna strategija za korištenje europskih strukturnih i investicijskih fondova**. Svrha RH Partnerskog sporazuma je opisati sveobuhvatnu i koherentnu strategiju za Republiku Hrvatsku, koja ispunjava zajedničke europske ciljeve za rast i radna mjesta, preneseno u specifični nacionalni kontekst.

Europska komisija usvojila je Sporazum o partnerstvu s Hrvatskom 30. listopada 2014.

Partnerskim sporazumom utvrđuju se mehanizmi kojima se osigurava usklađenost sa strategijom Unije za pametan, održiv i uključiv rast (strategija Europa 2020) te sa zadaćama za pojedine fondove EU u skladu s njihovim ciljevima koji se temelje na Ugovorima o pristupanju, uključujući ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju.

Sadržaj Partnerskog sporazuma opisuje na koji način će Republika Hrvatska pristupiti ispunjavanju zajedničkih ciljeva strategije Europa 2020 uz pomoć sredstava iz proračuna EU koja su joj dodijeljena kroz višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.-2020. godine.

Sadržaj Partnerskog sporazuma

Partnerski sporazum **sadrži analizu dispariteta, razvojnih potreba i potencijala za rast** s obzirom na zadane tematske ciljeve Europske komisije i relevantnih preporuka za pojedine države članice koje su upućene Republici Hrvatskoj u obliku Zaključaka od strane Vijeća Europe u sklopu Europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika na razini EU.

Partnerski sporazum **predstavlja strateški okvir za mjere za provedbu strategije Europa 2020**, a koje će biti razrađene u operativnim programima povezanim s korištenjem Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda, Kohezijskog fonda te Europskog pomorskog i ribarskog fonda, kao i u Programu ruralnog razvoja za korištenje Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

Partnerski sporazum sadrži:

- listu svih predloženih programa (izuzev programa teritorijalne suradnje, budući da oni uključuju više država članica)
- sažetak ex ante evaluacija tih programa
- odabrane tematske ciljeve i rezultate koji ukazuju na glavne promjene koje se žele postići u određenom području
- mehanizme za koordinaciju fondova i drugih instrumenata
- provedbu

Operativni program Konkurentnost i kohezija

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. izrađen je u suradnji tijela državne uprave, predstavnika jedinica lokalne i regionalne samouprave, socijalnih partnera i civilnog društva. Tijekom izrade ovog dokumenta održano je i nekoliko savjetovanja s javnošću o prioritetnim područjima ulaganja obuhvaćenih ovim programom. Cjelokupni proces koordiniralo je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

Cilj operativnog programa

Programom se provodi kohezijska politika EU-a i doprinosi cilju Ulaganje za rast i radna mjesta kroz poticanje ulaganja u infrastrukturne investicije (u područjima prometa, energetike, zaštite okoliša, ICT-a) i pružanje potpore razvoju poduzetništva i istraživačkih djelatnosti.

U okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Republici Hrvatskoj je na raspolaganju 6,881 milijarda eura od čega 4,321 milijarda eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i 2,559 milijardi eura iz Kohezijskog fonda (KF).

Kada se tome pridoda obvezno sufinanciranje provedbe operativnog programa iz proračuna Republike Hrvatske, njegova ukupna vrijednost raste na 8,081 milijardi eura.

OP Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.	
Raspodjela sredstava EU-a po prioritetnim osima	
Prioritetna os	Alokacija ESIF (EUR)
Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija	664.792.165
Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije	307.952.676
Poslovna konkurentnost	970.000.000

Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	531.810.805
Klimatske promjene i upravljanje rizicima	245.396.147
Zaštita okoliša i održivost resursa	1.987.360.608
Povezanost i mobilnost	1.310.205.755
Socijalno uključivanje i zdravlje	356.500.000
Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje	270.914.791
Tehnička pomoć	236.112.612
Ukupno	6.881.045.559

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali

Osnovni cilj Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali je pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj. Njegova je ukupna vrijednost **1,85 milijardi eura**, od čega se **1,58 milijardi** financira iz proračuna Europske unije, uključujući **66 milijuna eura** iz Inicijative za zapošljavanje mladih.

Operativnim su programom razrađena ulaganja u četiri temeljna područja:

- Više od trećine sredstava namijenjeno je mjerama za potporu pristupu održivom i kvalitetnom zapošljavanju nezaposlenih osoba. Naglasak je osobito stavljen na učinkovite mjere aktivne politike tržišta rada za mlade, dugotrajno nezaposlene, žene i starije radnike, kao i na preventivne mjere za smanjenje rizika od gubitka radnih mjesta u izmijenjenim gospodarskim prilikama.
- Oko 28 posto proračuna OP-a investirat će se u osiguravanje adekvatnog usklađenja znanja i vještina s potrebama tržišta rada i u tom će se smislu poticati tercijarno obrazovanje, strukovno obrazovanje i cjeloživotno učenje te poboljšanje pristupa kvalitetnom obrazovanju.
- Aktivnosti vezane uz područje socijalnog uključivanja predviđaju promicanje socijalne i ekonomske jednakosti, suzbijanje diskriminacije, prijelaz s institucionalne skrbi na skrb u zajednici, poboljšanje dostupnosti i održivosti socijalnih i zdravstvenih usluga, kao i poticanje društvenog poduzetništva.
- Potpora javnoj upravi obuhvaćena je kroz aktivnosti poboljšanja kapaciteta i usluga javne uprave, uključujući bolje upravljanje javnim financijama, razvoj e-uprave i borbu protiv korupcije. Predviđa se i promicanje javnog dijaloga, partnerstva i jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i socijalnih partnera. U pravosuđu se osobit naglasak stavlja na poboljšanje učinkovitosti i neovisnosti.

OP Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.
Raspodjela sredstava EU-a po prioritetnim osima

Prioritetna os	Alokacija ESIF (EUR)
Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage	532.933.273
Socijalno uključivanje	328.000.000
Obrazovanje i cjeloživotno učenje	450.000.000
Pametna administracija	191.276.944
Tehnička pomoć	80.000.000
Ukupno	1.582.210.217

Operativni program - Program ruralnog razvoja

Programom je definirano 16 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima uopće.

Ciljevi programa

- CILJ 1. Poticati konkurentnost poljoprivrede
- CILJ 2. Osigurati održivo upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama
- CILJ 3. Postići uravnotežen teritorijalni razvoj ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesta

Prioriteti programa

PRIORITET 1	Promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima	Sredstva za postizanje ciljeva u okviru Prioriteta 1 raspoređena su unutar prioriteta 2-6
PRIORITET 2	Povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava te konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tome i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama	600.545.085,72
PRIORITET 3	Promicanje organiziranja lanca prehrane, uključujući preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi	237.632.367,48
PRIORITET 4	Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava vezanih uz poljoprivredu i šumarstvo	561.119.748,96

PRIORITET 5	Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru	170.508.210,00
PRIORITET 6	Promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima	401.382.525,79
TEHNIČKA POMOĆ		55.034.562,05
UKUPNO		2.026.222.500,00

Mjere predviđene u Programu ruralnog razvoja su:

1. Prijenos znanja i aktivnosti informiranja
2. Savjetodavne usluge, usluge upravljanja i pomoći u poljoprivrednim gospodarstvima
3. Sustavi kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
4. Ulaganje u fizičku imovinu
5. Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala oštećenog uslijed prirodnih nepogoda i katastrofalnih događaja i uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti
6. Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja
7. Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
8. Ulaganje u razvoj šumskog područja i povećanje održivosti šuma
9. Uspostavljanje skupina i organizacija proizvođača
10. Poljoprivreda, okoliš i klimatski uvjeti
11. Ekološki uzgoj
12. Plaćanja povezana s područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima
13. Suradnja
14. Upravljanje rizicima
15. Financiranje dodatnih izravnih plaćanja za Hrvatsku

Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014-2020

Vlada je na sjednici 11. rujna 2014. godine donijela Industrijsku strategiju Republike Hrvatske 2014. – 2020. Strategijom je definiran osnovni cilj hrvatske industrije za razdoblje 2014. – 2020., a on glasi: repozicioniranje identificiranih strateških djelatnosti na globalnom lancu vrijednosti prema razvoju aktivnosti koje stvaraju dodanu vrijednost. Pored osnovnog, definirani su i drugi ciljevi, a to su:

1. Rast obujma industrijske proizvodnje po prosječnoj godišnjoj stopi od 2,85%

2. Rast broja novozaposlenih za 85.619 do kraja 2020. godine, od čega minimalno 30% visokoobrazovanih
3. Rast produktivnosti radne snage za 68,9% u razdoblju 2014. – 2020.
4. Povećanje izvoza u razdoblju 2014. – 2020. za 30% i promjena strukture izvoza u korist izvoza proizvoda visoke dodane vrijednosti

Strategija razvoja turizma RH do 2020

Glavni ciljevi ove Strategije usmjereni su na sustavno podizanje razine znanja, obogaćivanje postojećih i generiranje novih turističkih sadržaja i doživljaja, vještina i obrazovanja turističkih djelatnika, čime će se kontinuirano unaprjeđivati postojeća kvaliteta i izvrsnost usluge, stvaranje preduvjeta za jačanje poduzetništva, čime će se omogućiti ulazak u novi investicijski ciklus, stvaranje novih radnih mjesta i samozapošljavanje, učinkovito brendiranje Hrvatske i njenih turističkih regija. Time se želi postići postići kvalitativno diferenciranje od konkurencije i osiguranje tržišne prepoznatljivosti

Strategija razvoja poduzetništva za razdoblje 2013. do 2020. godine

Opći cilj Strategije razvoja poduzetništva za razdoblje 2013 do 2020 godine je povećanje konkurentnosti malog gospodarstva u Hrvatskoj

Realizacija općeg cilja bit će potpomognuta mjerama koje će se odnositi na 5 strateških ciljeva

1. Poboljšanje ekonomske uspješnosti

Unapređenje ekonomske uspješnosti malog gospodarstva u sektorima proizvođačkih i uslužnih djelatnosti većim ulaganjem u R&D, većim stupnjem inovacija, porastom izvoza i daljnjim razvojem poslovnih mreža i povezanosti.

2. Poboľšan pristup financiranju

Razvijanje raznih financijskih mogućnosti za subjekte malog gospodarstva te uklanjanje financijskog jaza za malo gospodarstvo.

3. Promocija poduzetništva

Pružanje potpore osnivanju novih poduzeća, povećanje broja aktivnih poduzeća i jačanje institucija koje pružaju podršku poduzetnicima kako bi se na taj način doprinijelo ravnomjernijem i uravnoteženom razvoju hrvatskih regija.

4. Poboľšanje poduzetničkih vještina

Pružanje podrške većem razvoju subjekata malog gospodarstva kroz jačanje njihove uprave, uvođenje i korištenje većeg broja visokokvalificiranih zaposlenika te pružanje podrške cjeloživotnom učenju zaposlenih u subjektima malog gospodarstva.

5. Poboľšano poslovno okruženje

Nadgradnja ostvarenog napretka uklanjanjem preostalih administrativnih opterećenja i olakšavanjem poslovanja u Hrvatskoj

Strategija razvoja poduzetništva žena u RH 2014-2020

Strategija sadrži sljedeće ciljeve razvoja poduzetništva žena:

1. Poboljšanje usklađenosti i umreženost javnih politika,
2. Poboljšanje sustavne podrške poduzetništvu žena,
3. Uvođenje poduzetništva žena u cjelokupnu institucionalnu infrastrukturu, te
4. Promocija poduzetništva žena.

Ukupna ciljana vrijednost Strategije do 2020. godine je povećanje udjela žena u poduzetništvu mjereno TEA (*Total Entrepreneurial Activity* – Ukupna poduzetnička aktivnost) pokazateljem – muškarci : žene s 1 : 2, 24 na 1 : 1,86 odnosno povećanje broja žena koje pokreću poslovni pothvat i broj žena – vlasnica rastućih poslovnih pothvata. Sve to radi se kako bi se ostvarila razina poduzetničke aktivnosti žena prema prosjeku EU mjereno TEA pokazateljem muškaraca i žena.

Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske (2014. – 2020.)

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 27. ožujka 2014. godine usvojila tekst Strategije borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske (2014. – 2020.).

Strategija sadrži kratku i jasnu sliku postojećeg stanja siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj, kao i uzroka koji su doveli do toga stanja te društvenu i gospodarsku projekciju kao osnovu za djelovanje. Jasno se ističe tko su najranjivije skupine društva izložene siromaštvu i socijalnoj isključenosti, uz načelo orijentiranosti na pojedinca i njegove potrebe.

Strategija se bazira na osiguravanju uvjeta za ostvarenje tri glavna cilja: borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu; sprječavanje nastanka novih kategorija siromašnih, kao i smanjenja broja siromašnih i socijalno isključenih osoba; uspostava koordiniranog sustava potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Pritom je potrebno istaknuti da je antidiskriminacijska politika polazni princip u ostvarenju navedenih prioriteta i ciljeva.

Strateška područja sadrže nekoliko glavnih strateških aktivnosti te načine njihove provedbe koje će se detaljnije razraditi u okviru trogodišnjeg programa provedbe na nacionalnoj razini, a koji će zahtijevati izradu odgovarajućih dokumenata na regionalnoj i lokalnoj razini.

Strategija sadrži poveznicu s odgovarajućim međunarodnim i europskim dokumentima: Strategija Europa 2020, Europska platforma protiv siromaštva i socijalne isključenosti, Garancija za mlade, Milenijski ciljevi razvoja.

Županijska razvojna strategija Varaždinske županije

U trenutku izrade Strateškog razvojnog programa Općine Donja Voća na snazi je Županijska razvojna strategija za razdoblje 2010-2013, dok je nova razvojna strategija u izradi.

Temeljni strateški ciljevi unutar Županijske razvojne strategije Varaždinske županije su:

Cilj 1: Unaprijeđeno i razvijeno gospodarstvo Varaždinske županije

Cilj 2: Razvijeni ljudski resursi i povećana kvaliteta života

Cilj 3: Zaštita okoliša i upravljanje energijom

Cilj 4: Ruralni razvoj

Cilj 5: Tehnička pomoć

Strategija ostvarenja postavljene vizije i strateških ciljeva određena je na način da su se unutar svakog cilja definirali ključni razvojni prioriteti te skup mjera za njihovo ostvarivanje. Kroz tih 5 strateških ciljeva definirano je 12 prioriteta:

Prioritet 1: Razvoj turističke ponude

Prioritet 2: Unapređenje konkurentnosti kroz povezivanje, poslovnu izvrsnost i inovativnost

Prioritet 3: Jačanje poduzetničke okoline, poticanje razvoja poduzetništva te internacionalizacija poduzetništva

Prioritet 4: Uspostavljeno društvo znanja za kreativnu regiju

Prioritet 5: Podignuta razina kvalitete života

Prioritet 6: Pobošljan pristup zapošljavanju i održivo tržište rada

Prioritet 7: Očuvanje okoliša

Prioritet 8: Učinkovito upravljanje energijom

Prioritet 9: Ruralni razvoj na temelju održivih oblika poljoprivrede, šumarstva i ruralnog turizma

Prioritet 10: Razvoj novih te očuvanje tradicionalnih proizvoda, obrta i usluga

Prioritet 11: Uspostava ključnog tima za provođenje Županijske razvojne strategije

Prioritet 12: Aktivnosti za potporu prilikom izrade i provođenja visokokvalitetnih projekata usmjerenih na rezultate

PLAN PROVEDBE STRATEŠKOG RAZVOJNOG PROGRAMA

Strateški razvojni program je temeljni dokument Općine Donja Voća za provođenje općinske politike razvoja i korištenje strukturnih fondova EU kojima se financiraju programi za smanjenje razlika u razvoju među članicama. Kod razrade ovog Strateškog razvojnog programa korišten je pristup i

metodologija strukturnih fondova, što će rezultirati pojavom potrebe za učenjem i prilagodbom novom pristupu interdisciplinarnih radnih metoda temeljenih na partnerstvu.

Izrada projekta trajala je od lipnja do studenog 2015. godine

Načela provedbe

Glavna načela provedbe Strateškog razvojnog programa biti će slijedeća načela partnerstva:

- Konsenzus i međuovisnost
- Jednakost
- Raznolikost
- Odgovornost: Općina Donja Voća ima krajnju odgovornost za pripremu i provedbu Strateškog razvojnog programa
- Obvezanost: Općina Donja Voća je na najvišoj razini u potpunosti obvezna na proces i načela Strateškog razvojnog programa. Strateški razvojni program predstavlja okvir za srednjoročni društveno ekonomski razvoj Općine Donja Voća.
- Obvezanost uključuje stavljanje na raspolaganje potrebnih resursa za izradu i provedbu Strateškog razvojnog programa
- Transparentnost i otvorenost: Izrada i provedba Strateškog razvojnog programa provode se na transparentan i otvoren način te uz odgovarajuće obavještanje javnosti.
- Partnerstvo i konzultacije sa zainteresiranim stranama: Sve relevantne zainteresirane strane, i na nacionalnoj i na lokalnoj razini, trebaju biti konzultirane u svakoj ključnoj fazi izrade i provedbe projekta. Svi partneri (Županija, lokalne zainteresirane strane, ključna ministarstva, EU) podupiru jedni druge u cilju visokokvalitetnog programa i provedbe kvalitetnih projekata. Sva pitanja, odnosno interesi, raspravljaju se na otvoren i transparentan način.

U provedbi Strateškog razvojnog programa sudjelovati će slijedeći činitelji:

Lokalna skupina JLS

Lokalnu skupinu, koja će voditi provedbu Strateškog razvojnog programa imenovati će načelnik. Lokalna skupina će biti odgovorna za izmjene sadržaja i provedbu Strateškog razvojnog programa te konzultiranje eksperata i zainteresiranih strana. Članovi Lokalne skupine će biti predstavnici općinskih ureda i vanjski članovi. Budući da je Strateški razvojni program neizbježno multidisciplinarnan, Lokalna skupina raspravljati će i dogovarati se o interdisciplinarnim pitanjima koja prelaze granice sektora (npr. ekološki učinci razvoja).

Lokalne zainteresirane strane

Iskustvo EU pokazuje da su razvojni programi uspješniji kada ih podupire mišljenje velike većine relevantnih zainteresiranih strana koje unose nove ideje i perspektive te dovode do razvoja novih

partnerskih struktura. Relevantne zainteresirane strane uključuju one "interesne zajednice" koje u tom području žive i/ili od njega zarađuju za život. Također obuhvaćaju one koji imaju znanje, iskustvo ili aspiracije temeljene na tom području.

Kod provedbe SRP-a konzultirati će se skupina gospodarskih i socijalnih zainteresiranih strana kako bi se osigurala transparentnost, široka diskusija i konsenzus o Strateškom razvojnom programu.

Općinsko Vijeće

Općinsko vijeće će usvojiti konačnu verziju Strateškog razvojnog programa i time ga pretvoriti u službeni pravni dokument te jedini i službeni okvir za društveno ekonomski razvoj Općine Donja Voća.

Luketo d.o.o.

Luketo d.o.o. će osigurati stručno provođenje cijelog procesa i davati će stručne savjete Lokalnoj skupini.

Provedba SRP-a (financiranje)

Načelnik će formalno odlučiti tko će integrirati Lokalnu skupinu - Jedinicu za provedbu Strateškog razvojnog programa.

Glavni zadaci Jedinice za provedbu Strateškog razvojnog programa će biti slijedeći:

- opća koordinacija provedbe Strateškog razvojnog programa i pojedinih projekata;
- nadziranje provedbe Strateškog razvojnog programa ;
- revizija i ažuriranje Strateškog razvojnog programa ;
- koordinacija i njega partnerstva za regionalni razvoj;
- privlačenje dodatnih financijskih sredstava za provedbu Strateškog razvojnog programa ;
- izrada pojedinačnih projekata.

Izrada projekata

Jedinica za koordinaciju Strateškog razvojnog programa utvrdit će prikladne projekte na temelju prioriteta i mjera Strateškog razvojnog programa .

Savjetodavna pomoć Luketo d.o.o. prilikom izrade projekata bit će raspoloživa cijelo vrijeme provedbe Strateškog razvojnog programa

Odabir projekata

Kriteriji za odabir projekata trebali bi se temeljiti na prioritetima i mjerama Strateškog razvojnog programa (za sve projekte) i (za projekte koje sufinancira EU) biti u skladu s procedurama i

programskim prioritetima EU. O kriterijima za odabir projekata bit će konzultirane sve gore spomenute skupine zainteresiranih strana.

Provedbeni plan Strateškog razvojnog programa

- Institucije i mehanizmi realizacije
- Potrebne mjere institucionalnog jačanja
- Odbor za praćenje
- Postupci praćenja i evaluacije-ostvarivanje neposrednih ciljeva

Analizirajući cjelokupnu situaciju u Općini Donja Voća, njezinim razvojnim ograničenjima, definiranja razvojnih ciljeva za buduće razdoblje, potrebnih promjena gospodarske i ukupne društvene strukture, predloženih modela i konkretnih razvojnih programa u ovom djelu navode se nosioci programa kao i potrebne mjere za realizaciju programa i njihovu evaluaciju.

Kako bi došlo do realizacije zadanih ciljeva potrebno je sinergijsko djelovanje županijskih službi, ministarstava Vlade RH kao i jedinice lokalne samouprave.

Od Vlade RH se očekuje:

- dosljedno provođenje procesa decentralizacije,
- uska suradnja s jedinicom lokalne samouprave,
- prezentiranje programa vlade na lokalnoj razini, i
- provođenje edukacijskih programa za zaposlene u jedinicama lokalne samouprave

Jedinica lokalne samouprave treba:

- ✓ uključiti se u proces lobiranja za rješavanje svih problema koji koče brže oživljavanje
- ✓ neiskorištenih i neaktivnih gospodarskih kapaciteta,
- ✓ nastaviti provedbu postojećih programa za potporu malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva
- ✓ kreirati s financijskim sektorom potpore za manje zahtjevne projekte u području turizma, zdrave hrane, razvoj poslovnih i turističkih zona,
- ✓ pronalaženje poticaja za privlačenje visoko obrazovanih i stručnih kadrova, te svih onih kadrova koji su potrebni za kvalitetno provođenje projekta razvoja,
- ✓ podizanje razine informiranosti potencijalnih poduzetnika o aktualnim programima, podizanje razine osposobljenosti administracije u jedinici lokalne samouprave kako bi se na taj način

učinkovito pružile usluge zainteresiranima (koordiniranje, povezivanje, umrežavanje i druge oblike pomoći).

Kako bi se oko projekta ujedinili glavni nositelji razvoja potrebno je razviti novi oblik organiziranja tzv. lokalno partnerstvo. Na taj se način omogućuje:

- ✓ svakome da izloži svoja stajališta,
- ✓ šire sagledavanje lokalnih potencijala,
- ✓ povezivanje među aktivnostima,
- ✓ ostajanje bliže lokalnim prilikama,
- ✓ upravljanje na prilagodljiv način.

Lokalna skupina osniva se s ciljem predstavljanja interesa nositelja razvoja i uključenih zajednica, postavljanja strategije i provođenje razvojnog programa. Članovi lokalne skupine trebaju biti ljudi koji su spremni animirati razvoj u svojoj zajednici, obavještavati, educirati i savjetovati, uspostavljati dijalog, identificirati sve one koji mogu biti uključeni u projekte, davati podršku voditeljima projekta

Zadaci lokalne skupine:

- ✓ obavještavanje i savjetovanje,
- ✓ animiranje i identificiranje voditelja projekta,
- ✓ organiziranje i provođenje neformalnog obrazovanja,
- ✓ izrada plana djelovanja i pronalaženje izvora financiranja,
- ✓ povezivanje sa stručnim tijelima,
- ✓ podrška i praćenje provedbe projekta,
- ✓ zajedničke aktivnosti.

Kako bi se vršila evaluacija razvojnog programa potrebno je definirati direktne i indirektne pokazatelje koje lokalna skupina može analizirati

Potrebno je pratiti gospodarski razvoj kraja kroz:

- ✓ povećanje prihoda u proračunu
- ✓ povećanje broja poduzetnika – gospodarskih domaćinstava
- ✓ povećanje broja posjetitelja-broja noćenja
- ✓ smanjenje odljeva stanovništva
- ✓ povećanje životnog standarda

Strateški razvojni program nije jedinstven, “dovršeni” plan. To je dinamični dokument koji će se vremenom razvijati i koji će zahtijevati prilagodbe odnosno izmjene u razvojnom statusu, kao i poboljšanja u razumijevanju problema i ključnih pitanja. Strateški razvojni program zapravo predstavlja opći okvir razvoja i procjenjivanje projekata i njihovih odgovarajućih prioriteta. Ovaj opći okvir morat će se harmonizirati s promjenama unutar općine i njezinim razvojem. Stoga će se Strateški razvojni program vjerojatno mijenjati i vremenom postajati sve detaljnijim i usmjerenijim planom. Općina će morati upravljati tim promjenama i raspravljati o njima kako bi se osiguralo da Strateški razvojni program i dalje bude relevantan i u skladu sa znanjem i stručnim mišljenjima interesnih skupina koje se odnose na razvojne kočnice i prilike koje karakteriziraju Općinu. S obzirom na sve ovo, predlaže se sljedeći raspored pregleda i procjene:

Godišnju kontrolu napredovanja - valja obavljati prije utvrđivanja općinskim proračuna za narednu godinu. Tada će biti potrebno ispitivati svako područje ciljeva i prioriteta Strateškog razvojnog programa kako bi se vidjelo koji je napredak postignut i naglasiti koji su projekti bili uspješni, a koji nisu. Procjena će morati biti jasno izražena i transparentna. Procjena bi se trebala zaključiti s preporukama za izmjene i poboljšanja prije podnošenja Partnerstvu na komentare i ratifikaciju. Partnerstvo će na taj način moći tražiti eventualna pojašnjenja i na vrijeme sastaviti svoje preporuke za vijeće kako bi se mogli korigirati proračuni za narednu godinu tako da odražavaju promjene u prioritetnim procjenama odnosno raspoloživosti sredstava.

Trogodišnju procjenu – Strateški razvojni program će se trebati ocjenjivati svake tri godine, pri čemu će se procjena usredotočiti više na rezultate i potencijalne učinke u odnosu na korištena sredstva. To je formalan i eksterni proces koji će funkcionirati unutar Jedinice za provedbu projekata, čiji će savjetnici utvrđivati uspješnost, učinkovitost, relevantnost i implikacije programa. Izvještaj će se dostaviti Partnerstvu koje djelovati kao upravni odbor na razini općine radi procjene, a rezultati procjene bit će dostupni javnosti. Predložene izmjene mogu se prihvatiti ili odbaciti, ali formalna odluka Vijeća mora postojati oko toga što se odbacuje, a što prihvaća, a na osnovi preporuka od strane Partnerstva.

Ovaj proces poslužit će sljedećim važnim ciljevima:

1. Ažuriranje Strateškog razvojnog programa - Da Strateški razvojni program ako dokument stalno bude ažuriran i razmatran te da rezultati budu dostupni u javnom domenu, uz formalne evidencije o odlučivanju.

2. Povećanje skupa osnovnih podataka - Da sve veće količine informativnih, važnih i relevantnih podataka postanu dostupne kako bi se SRP poboljšavao, a odlučivanje o razvojnoj politici mijenjalo.

Rezultat će biti živ plan koji omogućuje promjene i njihovo djelovanje na ovaj dokument i razvojnu politiku. To će također osigurati da ovaj plan ostane relevantan za Općinu istodobno ostavljajući mogućnost jasnog određivanja područja u kojima je potrebna suradnja s drugim općinama, razinama uprave pa čak i susjednim zemljama kako bi se razvoj Općine Donja Voća kretao u smjeru koji je formuliran u viziji naše općine .

PRAĆENJE (MONITORING) I EVALUACIJA

Mehanizmi za praćenje i evaluaciju (ocjenu) su važni mehanizmi koji omogućuju nesmetanu, pravilnu i transparentnu provedbu programa. Također su važni kako bi proces izrade SRP-a postao "proces učenja" u kojem Općina i njezini dionici razvijaju kapacitete za učenje i prilagođivanje SRP-a promjenjivim okolnostima kad se za to ukaže potreba. Da bi se to moglo, potrebno je osigurati:

- **Dostupnost podataka o uspješnosti** – važno je da provedbeni program Strateškog razvojnog programa generira podatke koji pokazuju koji su projekti pridonosili razvoju Općine, u kojoj mjeri i u kojem vremenskom razdoblju.
- **Kreirane i dogovorene ciljeve i rezultate** – povezano s cjelokupnim Strateškim razvojnim programom i individualnim projektima važno je kreirati i dogovoriti ciljeve i rezultate među svim sudionicima (s procijenjenim datumima do kojih trebaju biti dostignuti).
- **"Evaluacijski" okvir** – unutar kojeg se prikupljenim podacima može upravljati i procjenjivati ih. Uobičajen, često korišten okvir je "logički okvir".

Podaci i ciljevi

Osnovna analiza dala je neke "početne podatke" po kojima se mjeri napredak Strateškog razvojnog programa (upravo to je i jedna od njenih funkcija) i po kojima se određuju ciljevi i rezultati. Ipak, proces izrade osnovne analize pokazao je da Općina nije u položaju da može u ovom trenutku pouzdano procjenjivati status i potrebe vlastitog razvoja. Dio osnovnih podataka nedostaje, neki statistički podaci nisu pouzdani, a sposobnost analiziranja dostupnih i pouzdanih podataka je ograničena. To znači da Općina možda neće biti u stanju utvrditi što su u ovome trenutku dobri, a što

loši projekti. Međutim, napredak se može postići jedino ako se uspjeh ili neuspjeh Strateškog razvojnog programa može učinkovito mjeriti i procjenjivati.

MOGUĆNOSTI FINANCIRANJA PROJEKATA

Program ruralnog razvoja

M1 - Prenos znanja i aktivnosti informiranja

Viša obrazovna struktura poljoprivrednog stanovništva će u konačnici pozitivno utjecati na društveno-gospodarski razvoj ruralnih područja i konkurentnost hrvatske poljoprivrede. Od ove mjere korist će imati svi oni koji se već bave ili tek kreću u poljoprivrednu proizvodnju. Sredstvima programa financirat će se njihova edukacija i stalno usavršavanje.

Podmjera 1.1

Potpore za strukovno osposobljavanje i aktivnosti stjecanja vještina

Tip operacije:

1. Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj
2. Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike
3. Strukovno osposobljavanje za mlade poljoprivrednike
4. Radionice za subjekte koji su uključeni u kratke lance opskrbe i proizvođačke grupe i organizacije

Podmjera 1.2.

Potpore za demonstracijske aktivnosti i informativne aktivnosti

Tip operacije:

1. Demonstracijske aktivnosti

Korisnici (ovisno o operaciji)

- Savjetodavna služba
- Privatne i javne institucije registrirane za djelatnost obrazovanja
- Privatne i javne institucije, udruge

Prihvatljivi troškovi

- Priprema i provedba programa
- Izrada materijala za obuku, trošak prostora, opreme
- Troškovi za polaznike (troškovi puta, troškovi smještaja).

Potpore

Intenzitet potpore iznosi do 100% vrijednosti prihvatljivih troškova

M2 - Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima

Podmjera 2.1.

Potpora za pružanje savjetodavnih usluga

Tip operacije:

1. Savjetovanje o višestrukoj sukladnosti, mjeri poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene i ekološkoj poljoprivredi
2. Savjetovanje o modernizaciji i povećanju konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava
3. Savjetovanje šumoposjednika
4. Savjetovanje mladih poljoprivrednika

Podmjera 2.3.

Potpora za osposobljavanje savjetnika

Tip operacije:

1. Osposobljavanje savjetnika

Korisnik

Savjetodavna služba

Prihvatljivi troškovi

- Troškovi nastali pružanjem savjetodavnih usluga
- Osposobljavanje savjetnika

Potpora

Podmjera 2.1.: Intenzitet potpore je 100% od vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, do najviše 1.500 EUR po savjetovanju.

Podmjera 2.3.: Intenzitet potpore je 100% od vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, do najviše 200.000 EUR tijekom 3 godine

M3 - Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu

Podmjera 3.1.

Potpora za novo sudjelovanje u sustavima kvalitete

Tip operacije

1. Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode

Korisnici

Aktivni poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednika koji su uključeni u EU ili nacionalni sustav kvalitete; udruženja ekoloških poljoprivrednih proizvođača.

Prihvatljivi troškovi

Troškovi ulaska u sustav kvalitete; godišnji troškovi sudjelovanja u sustavu kvalitete; troškovi stručne kontrole i certifikacije ovlaštenog kontrolnog tijela.

Potpورا

Do 100% vrijednosti prihvatljivih troškova, najviše 3.000 EUR/ godišnje po korisniku

Podmjera 3.2.

Potpورا za aktivnosti informiranja i promicanja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu

Tip operacije

1. Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja

Korisnici

Skupina proizvođača (udruga) koji su uključeni u EU ili nacionalni sustav kvalitete; udruženja ekoloških poljoprivrednih proizvođača čiji su članovi sudjelovali u programu ekološke proizvodnje.

Prihvatljivi troškovi

organizacija i/ili sudjelovanje na sajmovima; izrada promotivnih materijala, multimedijalni proizvodi, web razvoj i promocija; kupnja oglasnog prostora; promotivne kampanje i organizacija namjenski promotivnih događanja, uključujući edukativne ture; radionice i seminari; promotivne aktivnosti putem različitih komunikacijskih kanala, promotivne aktivnosti na prodajnim mjestima od nacionalnog značaja ili EU ili HoReCa kanala.

Potpورا

Do 70% prihvatljivih troškova, 30.000 EUR-a godišnje po korisniku, najviše do 100.000 EUR tijekom programskog razdoblja.

M4 - Ulaganja u fizičku imovinu

U sklopu ove mjere prihvatljiva su brojna ulaganja koja su Hrvatskim poljoprivrednicima postala dostupna već za trajanja pretpripravnog programa IPARD. Sada je opseg ulaganja daleko širi. Mjera omogućava brojna ulaganja u primarnu poljoprivredu i preradu poljoprivrednih proizvoda, kao i u djelatnosti usmjerene ka navodnjavanju poljoprivrednih površina i očuvanja krajobraznih vrijednosti.

Podmjera 4.1.**Potpورا za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva****Tip operacije**

1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava

Korisnici

- Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika (osim fizičkih i pravnih osoba čija je ekonomska veličina manja od 6.000 eura ukoliko ulažu u sektor voća, povrća i cvijeća i manja od 8.000 eura za ulaganja u ostalim sektorima)
- Proizvođačke grupe/organizacije

Prihvatljivi troškovi

- ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za životinje, zatvorene/zaštićene prostore, objekte za uzgoj jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala i gljiva, skladištenje, hlađenje, čišćenje, sušenje, zamrzavanje, klasiranje i pakiranje proizvoda,
- ulaganje u opremu za berbu, sortiranje i pakiranje vlastitih poljoprivrednih proizvoda,
- ulaganje u kupnju nove poljoprivredne mehanizacije i opreme i gospodarskih vozila uključujući sektor vinogradarstva,
- ulaganje u podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih višegodišnjih nasada isključujući restrukturiranje postojećih vinograda za proizvodnju grožđa za vino,
- ulaganje u izgradnju i/ili opremanje novih sustava za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu, te poboljšanje postojećih sustava/opreme za navodnjavanje na poljoprivrednom gospodarstvu te kupnju zemljišta i objekata radi realizacije projekta.

Visina potpore (u kunskoj protuvrijednosti)

Od 5.000 do 2.000.000 EUR, odnosno do 3.000.000 EUR za ulaganja u sektore:

- govedarstva, za ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za držanje muznih krava i/ili za tov junadi i/ili
- svinjogojstva, za ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za tov svinja i/ili repro centara i/ili
- peradarstva, za ulaganje u građenje i/ili opremanje valionica i/ili
- voća i povrća, za ulaganja u zatvorene/zaštićene prostore i/ili ulaganja u podizanje novih višegodišnjih nasada.

Najviša vrijednost javne potpore po projektu za ulaganja isključivo u kupnju nove poljoprivredne mehanizacije i opreme, radnih strojeva te gospodarskih vozila može iznositi 1.000.000 EUR.

Intenzitet potpore

Do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, a može se uvećati za dodatnih 20 postotnih bodova i to za:

- mlade poljoprivrednike, zajedničke projekte, integrirane projekte, ulaganja u planinska područja, područja sa značajnim prirodnim ograničenjima i ostala područja s posebnim ograničenjima, ulaganja unutar Europskoga inovacijskog partnerstva (EIP), ulaganja povezana s agro-okolišnim i klimatskim djelatnostima i ekološkom poljoprivredom.

Tip operacije

2. Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš

Korisnici

- Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika
- Proizvođačke grupe/organizacije

Prihvatljivi troškovi

- ulaganje u građenje skladišnih kapaciteta za stajski gnoj i digestate uključujući opremu za rukovanje i korištenje stajskog gnoja i digestata te ulaganja u poboljšanje učinkovitosti korištenja gnojiva (strojevi i oprema za utovar, transport i primjenu gnojiva)

Visina potpore (u kunskoj protuvrijednosti)

Od 5.000 do 1.000.000 EUR

Intenzitet potpore

Do 75 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, a može se uvećati za dodatnih 20 postotnih bodova i to za:

- mlade poljoprivrednike, zajedničke projekte, integrirane projekte, ulaganja u planinska područja, područja sa značajnim prirodnim ograničenjima i ostala područja s posebnim ograničenjima, ulaganja unutar Europskoga inovacijskog partnerstva (EIP), ulaganja povezana s agro-okolišnim i klimatskim djelatnostima i ekološkom poljoprivredom

Tip operacije

3. Korištenje obnovljivih izvora energije

Korisnici

Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika

Prihvatljivi troškovi

- ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za proizvodnju energije, objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina, za obradu, preradu, skladištenje, transport i primjenu izlaznih supstrata za organsku gnojidbu.

Visina potpore (u kunskoj protuvrijednosti)

Od 5.000 do 1.000.000 EUR

Kod ulaganja u zajednički projekt, najviša vrijednost javne potpore može iznositi 5.000.000 EUR-a

Intenzitet potpore

Do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, a može se uvećati za dodatnih 20 postotnih bodova i to za:

- mlade poljoprivrednike, zajedničke projekte, integrirane projekte, ulaganja u planinska područja, područja sa značajnim prirodnim ograničenjima i ostala područja s posebnim ograničenjima, ulaganja unutar Europskoga inovacijskog partnerstva (EIP), ulaganja povezana s agrookolišnim i klimatskim djelatnostima i ekološkom poljoprivredom.

Podmjera 4.2.

Potpore za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda

Tip operacije

1, Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima

Korisnici

Fizičke i pravne osobe koje se bave ili se namjeravaju baviti preradom proizvoda iz Dodatka I. Ugovora o EU.

Prihvatljivi troškovi

ulaganje u građenje i/ili opremanje objekata za poslovanje s mlijekom i preradom mlijeka, za klanje, rasjecanje, preradu (mesa, jaja), za preradu voća, povrća, grožđa (osim za proizvodnju vina), aromatičnog, začinskog i ostalog bilja, cvijeća i gljiva, za preradu maslina, komine masline, za preradu žitarica, uljarica i industrijskog bilja, za preradu, punjenje i pakiranje pčelinjih proizvoda, za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda te ulaganje u kupnju mehanizacije, gospodarskih vozila, strojeva i opreme i kupnju zemljišta i objekata radi realizacije projekta.

Visina potpore (u kunskoj protuvrijednosti)

Od 10.000 do 3.000.000 EUR, odnosno do 5.000.000 EUR za ulaganja u sektore:

- mesa za ulaganja u građenje i/ili opremanje klaonica, rasjekaonica, hladnjača, objekata za preradu mesa s pripadajućom unutarnjom i vanjskom infrastrukturom,
- mlijeka za ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za poslovanje s mlijekom i preradom mlijeka s pripadajućom opremom i unutarnjom i vanjskom infrastrukturom, uključujući rashladnu opremu za sirovo mlijeko.

Intenzitet potpore

Do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, a može se uvećati za dodatnih 20 postotnih bodova i to za:

- ulaganja unutar Europskoga inovacijskog partnerstva (EIP)
- ulaganja koja provode proizvođačke organizacije.

Tip operacije

2. Korištenje obnovljivih izvora energije

Korisnici

Fizičke i pravne osobe koje se bave ili se namjeravaju baviti preradom proizvoda iz Dodatka I. Ugovora o EU.

Prihvatljivi troškovi

- ulaganja u građenje i/ili opremanje objekata za proizvodnju energije, objekata za prijem, obradu i skladištenje sirovina, za obradu, preradu, skladištenje, transport i primjenu izlaznih supstrata za organsku gnojidbu.

Visina potpore

Od 10.000 do 1.000.000 EUR-a u kunskoj protuvrijednosti

Intenzitet potpore

Do 50 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova, a može se uvećati za dodatnih 20 postotnih bodova i to za:

- ulaganja unutar Europskoga inovacijskog partnerstva (EIP), ulaganja koja provode proizvođačke organizacije.

Podmjera 4.3.

Potpore za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju ili prilagodbu poljoprivrede i šumarstva

Tip operacije

1. Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja

Korisnici

Jedinice područne (regionalne) samouprave

Prihvatljivi troškovi

- gradnja cjelovitog sustava navodnjavanja (akumulacije, kanali, površinska i/ili podzemna drenaža kao elementi funkcionalne cjeline projekta, crpne stanice, cjevovodi, distribucijska mreža, nadzorno upravljački sustav, itd.)

Visina potpore (u kunskoj protuvrijednosti)

Od 150.000 do 15.000.000 EUR.

Intenzitet potpore

Do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta

Tip operacije

3. Ulaganje u šumsku infrastrukturu

Korisnici

- šumoposjednici
- trgovačka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske
- udruženja šumoposjednika
- jedinice lokalne samouprave

Prihvatljivi troškovi

Projektiranje, izgradnja i rekonstrukcija primarne i sekundarne (traktorski putovi i traktorske vlake), šumske prometne infrastrukture rekonstrukcija šumskih cesta, mostova i druge šumske prometne infrastrukture te kupovina šumskog i drugog zemljišta u maksimalnom iznosu od 10% od ukupnih prihvatljivih troškova

Visina potpore (u kunskoj protuvrijednosti):

Od 10.000 do 1.000.000 EUR.

Intenzitet potpore

Do 100 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova

Podmjera 4.4.

Potpore neproizvodnim ulaganjima vezanim uz postizanje agro-okolišnih i klimatskih ciljeva

Tip Operacije

1. Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša

Korisnici

- poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstva
- javne ustanove i tijela, uključujući javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima (državne, regionalne i lokalne javne ustanove)
- jedinice lokalne samouprave i civilne udruge koje se bave zaštitom i promicanjem kulturnih vrijednosti i zaštite okoliša.

Prihvatljivi troškovi

- ulaganje u izgradnju terasa, u podizanje suhozida i živica, uklanjanje invazivnih stranih vrsta s poljoprivrednog zemljišta, nabava električnog pastira s pripadajućom opremom i/ili autohtonog pastirskog psa (tornjaka), izgradnja novih i obnova postojećih nastambi za stoku na području prirodne rasprostranjenosti velikih zvjeri, obnova staništa važnih za očuvanje bioraznolikosti na poljoprivrednom zemljištu, ulaganje u obnovu zapuštenih lokvi za napajanje stoke te kupnja zemljišta za realizaciju projekta do 10% vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova projekta.

Visina potpore (u kunskoj protuvrijednosti):

Od 600 do 150.000 EUR

Intenzitet potpore

Do 100 % vrijednosti ukupnih prihvatljivih troškova

M5 - Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti

Podmjera 5.2

Potpore za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima

Tip Operacije:

1. Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala

Korisnici

Poljoprivrednici i skupine poljoprivrednika upisani u Upisnik poljoprivrednika

Prihvatljivi troškovi

- investicije povezane sa sanacijom poljoprivrednog zemljišta;

- izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje poljoprivrednih gospodarskih objekata i pripadajuće infrastrukture za poljoprivrednu proizvodnju;
- popravak ili nabava poljoprivrednih strojeva, mehanizacije i opreme za poljoprivrednu proizvodnju (prihvatljiva je i kupnja rabljene opreme);
- nabava osnovnog stada/matičnog jata kod domaćih životinja;
- kupnja i sadnja višegodišnjeg bilja,
- opći troškovi

Potpota

Potpota će se dodjeljivati na temelju stvarnih troškova temeljem računa ili drugih dokumenata koji dokazuju da su troškovi plaćeni, u iznosu do 100 % vrijednosti prihvatljivih troškova

Tip operacije

2. Razminiranje poljoprivrednog zemljišta

Korisnici

Jedinice područne (regionalne) samouprave

Prihvatljivi troškovi

Troškovi pretraživanja i/ili razminiranja poljoprivrednih površina

Intenzitet potpore

Do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova

M6 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja

Demografska obnova opustošenih ruralnih područja Republike Hrvatske, jedan je od važnijih ciljeva Programa ruralnog razvoja. Kako bi se potakao ostanak mladih u ruralnim područjima odnosno njihov povratak iz gradova, nužno je osigurati primjerene životne i radne uvjete. Upravo je jedan od važnijih ciljeva ove mjere, omogućiti mladima zapošljavanje i izvan poljoprivrednih zanimanja.

Podmjera 6.1.

Potpota mladim poljoprivrednicima

Korisnici

Osobe starosti između 18 i 40 godina, koje posjeduju odgovarajuće profesionalne vještine i znanja o poljoprivredi i koje su prvi put postavljene kao nositelj poljoprivrednog gospodarstva (ne duže od 18 mjeseci prije podnošenja Zahtjeva). Poljoprivredno gospodarstvo u trenutku podnošenja Zahtjeva za potporu mora pripada ekonomskoj veličini u rasponu od 8.000 do 49.999 EUR-a

Prihvatljivi troškovi

kupnja domaćih životinja, jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala; kupnja, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata te ostalih gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade proizvoda iz Priloga I; podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih nasada; uređenje i trajnije poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta

u svrhu poljoprivredne proizvodnje; građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda uključujući i troškove promidžbe; kupnja ili zakup poljoprivrednog zemljišta; kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme.

Potpora

Do 100% vrijednosti ukupnih prihvatljivih troškova, 50.000 EUR-a po korisniku

Podmjera 6.2.

Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području

Korisnici

- poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednika u rangu mikro i malih poslovnih subjekata,
- fizičke osobe u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva koji pokreću novu nepoljoprivrednu djelatnost u ruralnim područjima.

Potpora se dodjeljuje za novu nepoljoprivrednu djelatnost koja nije započeta do vremena podnošenja Zahtjeva za potporu.

Prihvatljivi troškovi

Potpora se dodjeljuje za provođenje aktivnosti navedenih u Poslovnom planu. Prihvatljive su aktivnosti iz sektora: turizam u ruralnom području; tradicijski, umjetnički obrti, izrada suvenira; usluge u ruralnim područjima; prerada/ trženje proizvoda.

Potpora

Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, 50.000 EUR-a po korisniku

Podmjera 6.3.

Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava

Korisnici

- Mala poljoprivredna gospodarstva, čija je ekonomska veličina između 2.000 i 7.999 EUR-a

Prihvatljivi troškovi

Kupnja domaćih životinja, jednogodišnjeg i višegodišnjeg bilja, sjemena i sadnog materijala; kupnja, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata te ostalih gospodarskih objekata uključujući vanjsku i unutarnju infrastrukturu u sklopu poljoprivrednog gospodarstva u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje i/ili prerade proizvoda; podizanje novih i/ili restrukturiranje postojećih nasada; uređenje i trajnije poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje; građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda uključujući i troškove promidžbe; kupnja ili zakup poljoprivrednog zemljišta; kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme.

Potpora

do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, 15.000 EUR-a po korisniku

Podmjera 6.4.

Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima

Korisnici

- Poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednika u rangu mikro i malih poslovnih subjekata,
- fizičke osobe u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva.

Prihvatljivi troškovi

Prihvatljivi troškovi su iz sektora: turizam u ruralnom području; tradicijski, umjetnički obrti, izrada suvenira; usluge u ruralnim područjima; prerada/ trženje proizvoda.

Potpورا

Do 70% ukupnih prihvatljivih troškova, između 3.500 – 200.000 EUR-a.

M7 - Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima

Osiguranjem kvalitetne komunalne i društvene infrastrukture, ruralna područja će opet postati poželjna mjesta za život i rad. To je upravo cilj ove mjere.

Podmjera 7.1.

Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj općina i sela u ruralnim područjima i njihovih temeljnih usluga te planova zaštite i upravljanja koji se odnose na lokalitete Natura 2000. i druga područja visoke prirodne vrijednosti

Tip operacije

1. Izrada planova za razvoj jedinica lokalne samouprave i naselja u ruralnim područjima

Korisnici

Općine i gradovi do 10.000 stanovnika

Prihvatljivi troškovi

Izrada ili izmjena i dopuna prostornog plana uređenja općine ili grada; strateškog razvojnog programa općine ili grada; strateških planova razvoja pojedinih gospodarskih sektora općine ili grada (poljoprivreda, ribarstvo, šumarstvo, industrija, turizam, trgovina, promet, obrtništvo, građevinarstvo, informatika, energija.).

Potpورا

Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, između 5.000 – 70.000 EUR-a

Podmjera 7.2. Ulaganja u izradu, poboljšanje ili proširenje svih vrsta male infrastrukture, uključujući ulaganja u obnovljive izvore energije i uštedu energije

Tip operacije

1. Ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda

Korisnici

Javni isporučitelji vodnih usluga javne vodoopskrbe ili javne odvodnje.

Prihvatljivi troškovi

Građenje (gradnja novih/rekonstrukcija postojećih) i/ili opremanje javnog sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda, koja se provode u naseljima s najviše 2 000 stanovnika.

Potpورا

Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, između 30.000 – 1.000.000 EUR-a

Tip operacije

2. Ulaganja u građenje nerazvrstanih cesta

Korisnici

Jedinice lokalne samouprave.

Prihvatljivi troškovi

građenje (gradnja novih/rekonstrukcija postojećih) i/ili opremanje nerazvrstanih cesta (u naselju s najviše 5 000 stanovnika).

Potpورا

Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, između 30.000 – 1.000.000 EUR-a

Podmjera 7.4.

Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu

Korisnici

Jedinice lokalne samouprave; trgovačka društva u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave; javne ustanove neprofitnog karaktera u kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave (osim javnih vatrogasnih postrojbi, lokalnih i regionalnih razvojnih agencija); udruge/organizacije civilnog društva i vjerske zajednice koje se bave humanitarnim i društvenim djelatnostima od posebnog interesa za lokalno stanovništvo (isključujući LAG-ove) i čije su djelatnosti sukladno ciljnim skupinama i klasifikaciji djelatnosti udruga, povezane sa prihvatljivim ulaganjem; lokalne akcijske grupe (LAG-ovi) koje su odabrane unutar Programa.

Prihvatljivi troškovi

Ulaganje u građenje i/ili opremanje vatrogasnog doma i spremišta; društvenog doma/ kulturnog centra; planinarskog doma i skloništa; turističkog informativnog centra; dječjeg igrališta; sportske građevine; objekta za slatkovodni sportski ribolov (ribički dom, nadstrešnica i drugo.); rekreacijske zone na rijekama i jezerima; biciklističke staze i trake; tematskog puta i parka; građevine za ostvarivanje organizirane njege, odgoja, obrazovanja i zaštite djece do polaska u osnovnu školu (dječji vrtić, rekonstrukcija i opremanje prostora za izvođenje programa predškole u osnovnoj školi

te rekonstrukcija i opremanje prostora za igraonicu pri knjižnici, zdravstvenoj, socijalnoj, kulturnoj i sportskoj ustanovi, udruzi te drugoj pravnoj osobi u kojima se provode kraći programi odgojno-obrazovnog rada s djecom rane i predškolske dobi); javne zelene površine (park i slično.); pješačke staze; pješačke zone; otvorenog odvodnog kanala (koji nije sastavni dio ceste); groblja (komunalna infrastruktura i prateće građevine); tržnice; javne prometne površine (trg, pothodnik, nadvožnjak, javne stube i prolaz). Ulaganja su prihvatljiva u naselju s najviše 5 000 stanovnika.

Potpura

Od 80 – 100% ukupnih prihvatljivih troškova, 15.000 – 1.000.000 EUR-a

M8 - Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma

Podmjera 8.5

Potpura za ulaganja u poboljšanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava

Tip operacije

1. Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura

Korisnici

- Šumoposjednici
- Trgovačka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske
- Udruženja šumoposjednika

Prihvatljivi troškovi

Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura

Potpura

Do 100% ukupno prihvatljivih troškova, između 5.000 – 700.000 EUR-a.

Tip operacije

2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture

Korisnici

- Šumoposjednici
- Trgovačka društva i druge pravne osobe koje sukladno Zakonu o šumama gospodare šumama i šumskim zemljištima u vlasništvu Republike Hrvatske
- Udruženja šumoposjednika
- Udruge civilnog društva i druge pravne osobe aktivne u zaštiti prirode

Prihvatljivi troškovi

Materijali, oprema, usluge i radovi te druga prihvatljiva mala infrastruktura; opći troškovi

Potpura

Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, između 5.000 – 100.000 EUR-a

Podmjera 8.6

Potpora za ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, mobilizaciju i marketing šumskih proizvoda

Tip operacije

1. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumskouzgojnim radovima

Korisnici

- šumoposjednici;
- udruženja šumoposjednika;
- obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana sukladno nacionalnim propisima

Prihvatljivi troškovi

Kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za sječu, privlačenje, izvoženje i iznošenje drva; za proizvodnju šumske biomase; za daljinski prijevoz drva; za šumsko uzgojne radove za pripremu šumskog tla za sjetvu ili sadnju; izgradnja objekata i kupnja nove i rabljene opreme za skladištenje, zaštitu i sušenje drvnih proizvoda (silosi, skladišta za drvnu sječku, utovarivači, atomizeri, sušare itd.); opći troškovi

Potpora

Do 50% ukupnih prihvatljivih troškova, između 5.000 – 700.000 EUR-a.

Tip operacije

2. Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva

Korisnici

Obrti, mikro, mala i srednja poduzeća registrirana za djelatnosti prerade drva

Prihvatljivi troškovi

Kupnja novih i rabljenih strojeva, alata, uređaja i opreme za predindustrijsku preradu drva (blanjalice, pile); za proizvodnju peleta i briketa; instalacija i/ili kupnja informacijsko-komunikacijskih tehnologija u postupcima pridobivanja drva i predindustrijske prerade drva; izgradnja objekata i kupnja nove i rabljene opreme za sušenje, parenje, skladištenje i zaštitu proizvoda od drva (sušare, parionice, silosi, skladišta za drvnu sječku, utovarivači, atomizeri itd.); opći troškovi

Potpora

Do 50% ukupnih prihvatljivih troškova, između 10.000 – 1.000.000 EUR-a

Tip operacije

3. Marketing drvnih i nedravnih šumskih proizvoda

Korisnici

- šumoposjednici;
- udruženja šumoposjednika;
- obrti, mikro, mala i srednja poduzeća;
- jedinice lokalne uprave i samouprave i njihova udruženja.

Prihvatljivi troškovi

Marketing drvnih i nedravnih (šumskih proizvoda); opći troškovi

Potpore

Do 50% ukupno prihvatljivih troškova, između 5.000 – 30.000 EUR-a

M9 - Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija

Podmjera 9.1.

Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija u poljoprivrednom i šumarskom sektoru

Tip operacije

1. Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija

Korisnici

Proizvođačke grupe ili organizacije iz sektora poljoprivrede, u rangu malih i srednjih poduzeća, priznate ili u postupku priznavanja od strane ministarstva nadležnog za poljoprivredu.

Prihvatljivi troškovi

Troškovi rada koji su u skladu s Poslovnim planom proizvođačke grupe ili organizacije.

Potpore

Najviše 10 % vrijednosti godišnje utržene proizvodnje, ne više od 100.000 EUR godišnje, bez obzira na stvarni obračun moguće potpore.

M10 - Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene

Podmjera 10.1.

Plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama

Tipovi operacija (u zagradama je naveden godišnji iznos potpore):

1. Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture (141 EUR/ha)
2. Zatravnjivanje trajnih nasada (331 EUR/ha)
3. Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (Kontinentalna nizinska regija 183 EUR/ha, Brdsko-planinska regiju 147 EUR/ha i Mediteranska regija 102 EUR/ha)
4. Pilot mjera za zaštitu kosca – Crex crex (244 EUR/ha)
5. Pilot mjera za zaštitu leptira (za Močvarnog okaša – 326 EUR/ha, za Močvarnog plavaca, Zagasitog livadnog plavaca i Velikog livadnog plavaca iznosi – 274 EUR/ha)
6. Uspostava poljskih traka (za uspostavu cvjetnih traka 346 EUR/ha trake, za uspostavu travnih traka 169 EUR/ha trake)

7. Održavanje ekstenzivnih voćnjaka (385 EUR/ha)
8. Održavanje ekstenzivnih maslinika (804 EUR/ha)
9. Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja (maksimalna visina potpore 200 EUR/UG).

Korisnici

Poljoprivrednici i grupe poljoprivrednika, upisani u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava, čije su površine i/ili životinje registrirane u odgovarajućim registrima.

Potpورا

Navedena je uz svaki tip operacije. Potpora je bespovratna u vidu godišnjeg plaćanja po jedinici površine ili uvjetnom grlu kao naknada korisniku za gubitak prihoda i dodatne troškove koji su rezultat pridržavanja posebnih uvjeta koji nadilaze minimalno propisane uvjete.

M11 - Ekološki uzgoj

Podmjera 11.1.

Plaćanja za prijelaz na prakse i metode ekološkog uzgoja

Korisnici

Poljoprivrednici ili grupe poljoprivrednika upisani u Upisnik poljoprivrednika, koji odgovaraju definiciji aktivnog poljoprivrednika sukladno Zakonu o poljoprivredi, čije su površine upisane u ARKOD sustav, koji su u prijelazu na ekološku proizvodnju.

Potpورا

- Ratarske kulture 347,78 EUR /ha,
- Trajni nasadi 868,18 EUR/ha,
- Povrće 576,94 EUR /ha,
- Trajni travnjak 309,94 EUR /ha.

Podmjera 11.2.

Plaćanja za održavanje praksi i metoda ekološkog uzgoja

Korisnici

Poljoprivrednici ili grupe poljoprivrednika upisani u Upisnik poljoprivrednika, koji odgovaraju definiciji mladog poljoprivrednika sukladno Zakonu o poljoprivredi, čije su površine upisane u ARKOD sustav, koji nastavljaju ekološku proizvodnju.

Potpورا

- Ratarske kulture 289,92 EUR /ha,
- Trajni nasad 723,48 EUR /ha,
- Povrće 480,78 EUR /ha,
- Trajni travnjak 258,28 EUR/ ha.

Potpore je bespovratna u vidu godišnjeg plaćanja po hektaru kao nadoknada korisniku zbog gubitka prihoda i dodatnih troškova koji su rezultat usklađivanja sa posebnim uvjetima, a koji nadilaze minimalno propisane uvjete.

M13 - Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima

Podmjera 13.1.

Plaćanja u gorsko planinskim područjima – GPP

Visina potpore iznosi 226 EUR/ha.

Podmjera 13.2.

Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima – ZPO

Visina potpore iznosi 119,85 EUR/ha.

Podmjera 13.3.

Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima – PPO

Visina potpore iznosi 82 EUR/ha.

Korisnici

Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika koje odgovaraju definiciji aktivnog poljoprivrednika su-kladno Zakonu o poljoprivredi, čije su površine upisane u ARKOD sustav.

Napomena:

Popis Jedinica lokalne samouprave koje ulaze u jednu od gore navedenih kategorija (GPP, ZPO i PPO) određen je Pravilnikom o određivanju područja s prirodnim ili ostalim posebnim ograničenjima

M16 - Suradnja

Podmjera 16.1

Potpore za osnivanje i rad operativnih skupina Europskog inovacijskog partnerstva (EIP) za poljoprivrednu produktivnost i održivost

Tip operacije

1. Potpora za osnivanje operativnih skupina

Korisnici

- Pravne osobe osnovane u Republici Hrvatskoj koje se bave djelatnostima u okviru predloženih aktivnosti npr. promicanje energetske učinkovitosti, smanjenje negativnih utjecaja na okoliš, razvoj i unapređenje skladištenja gnoja i metoda korištenja, unapređenje i uvođenje inovacija vezanih uz zdravlje i dobrobit životinja.
- Fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika.

Prihvatljivi troškovi

Paušalni iznos potpore za sve troškove nastale tijekom razvoja projektne ideje i uspostave partnerstva.

Potpore

Paušalni iznos potpore je 5.000 EUR-a.

Tip operacije

2. Operativne skupine

Korisnici

Operativne skupine u poljoprivrednom i prehrambeno-prerađivačkom sektoru.

Partneri u predloženoj operativnoj skupini su fizičke i pravne osobe registrirane u Republici Hrvatskoj.

Prihvatljivi**troškovi**

- tekući troškovi za rad operativnih skupina za vrijeme trajanja projekta
- izravni troškovi provedbe projekta, uključujući i istraživačke aktivnosti vezane za pojedini praktični projekt ako su primjenjive na temelju detaljnog plana

Potpore

Do 100% prihvatljivih troškova, između 30.000 – 200.000 EUR-a.

Podmjera 16.2

Potpore za pilot-projekte i za razvoj novih proizvoda, postupaka, procesa i tehnologija Tip operacije

Tip operacije

1. Pilot projekti i razvoj novih proizvoda, postupaka, procesa i tehnologija

Korisnici

- Udruge proizvođača, proizvođačke grupe/organizacije i zadruge iz poljoprivrednog sektora
- Operativne skupine

Prihvatljivi troškovi

- troškovi istraživanja i razvoja (laboratorijska ispitivanja, terenska ispitivanja, istraživanja tržišta, studije izvedivosti, razvoj ambalaže za izradu novog proizvoda ili procesa);
- tekući troškovi suradnje uključujući materijalne troškove i troškove vezane uz opremu, objekte, zemljište itd.

Potpore

Do 100% prihvatljivih troškova, između 50.000 – 300.000 EUR-a.

Podmjera 16.4

Potpore za horizontalnu i vertikalnu suradnju sudionika u lancu opskrbe za uspostavljanje i razvoj kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta te za promicanje aktivnosti u lokalnom kontekstu u vezi s razvojem kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta

Tip operacije

1. Kratki lanci opskrbe i lokalna tržišta

Korisnici

- pravne osobe iz poljoprivrednog i prehrambenog sektora i njihova udruženja;
- proizvođačke grupe i organizacije;
- druge pravne osobe koje sudjeluju u kratkim lancima opskrbe i drugi relevantni dionici.

Prihvatljivi troškovi

- tekući troškovi suradnje
- promotivne aktivnosti

Potpورا

Do 100% prihvatljivih troškova, između 10.000 – 50.000 EUR-a.

M17 - Upravljanje rizicima

Podmjera 17.1.

Premije za osiguranje usjeva, životinja i biljka

Tip operacije

1. Osiguranje usjeva, životinja i biljaka (od proizvodnih gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama, životinjskim i biljnim bolestima, najездом nametnika, okolišnim incidentom i mjerom donesenom u skladu s Direktivom 2000/29/EZ)

Korisnici

Fizičke ili pravne osobe ili grupe fizičkih ili pravnih osoba upisanih u Upisnik poljoprivrednika.

Prihvatljivi troškovi

Važeća premija osiguranja koja pokriva gubitke proizvodnje veće od 30%.

Potpورا

Intenzitet potpore je 65% vrijednosti premije osiguranja, najviše 75.000,00 EUR godišnje po korisniku

M19 - LEADER (CLLD)

Podmjera 19.1.

Pripremna pomoć

Korisnici

Lokalne akcijske grupe (koje su odobrene i koje nisu odobrene unutar IPARD programa).

Prihvatljivi troškovi:

Izgradnja kapaciteta za zaposlenike, volontere i članove LAG-a u svrhu izrade LRS; umrežavanje u svrhu izrade LRS; treninzi za lokalne dionike u svrhu izrade LRS; izrada studija za područje LAG-a (uključujući

i studije isplativosti za neke od projekata koji će biti opisani u LRS); izdaci vezano za izradu LRS (uključujući i konzultantske izdatke te izdatke za aktivnosti konzultiranja dionika u svrhu bolje pripreme LRS); administrativni troškovi (rad ureda i troškovi zaposlenika) za LAG koji nije ostvario potporu za tekuće troškove u razdoblju 2007 – 2013 i za LAG kojemu je istekao IPARD ugovor.

Potpore

Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, najviše do 100.000 EUR-a

Podmjera 19.2.

Provedba operacija unutar CLLD strategije

Korisnici

Nositelji projekta sa područja LAG-a (koji su podnijeli zahtjev LAG-u) i odabrani LAG-ovi unutar podmjere 19.2.

Prihvatljivi troškovi

Projekti koji su u skladu sa lokalnom razvojnom strategijom i Programom ruralnog razvoja.

Potpore

Intenzitet potpore za pojedini projekt će ovisiti o intenzitetu potpore za svaku pojedinu mjeru/podmjeru/operaciju iz Programa ruralnog razvoja (mogućnost povećanja do 20% temeljem odluke lokalne akcijske grupe prikazane u lokalnoj razvojnoj strategiji) Najviši iznos potpore je do 3.000.000 EUR-a po odabranoj lokalnoj akcijskoj grupi

Podmjera 19.3.

Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a

Korisnici

Odabrani LAG-ovi unutar podmjere 19.2 i lokalni dionici s područja LAG-a koji su odabrani za sudjelovanje u projektu suradnje.

Prihvatljivi troškovi

Priprema aktivnosti suradnje lokalne akcijske grupe (troškovi putovanja i smještaja tijekom traženja partnera za suradnju; troškovi prijevoda, simultanog prijevoda, organizacije sastanaka, itd.; specifična znanja vezana uz djelokrug planiranog projekta suradnje) i provedba aktivnosti suradnje lokalne akcijske grupe (troškovi provedbe međuteritorijalnih projekata suradnje – unutar granica RH; troškovi provedbe transnacionalnih projekata suradnje – između država članica ili s trećim državama). Prihvatljivi partneri su lokalne akcijske grupe te lokalna javna i privatna partnerstva na ruralnom ili urbanom području koji provode neku vrstu lokalne razvojne strategije, unutar ili izvan EU.

Potpore

Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, najviše do 100.000 eura po odabranom LAG-u.

Podmjera 19.4.

Tekući troškovi i animacija

Korisnici:

Odabrani LAG-ovi unutar podmjere 19.2.

Prihvatljivi troškovi

Tekući troškovi: djelatnici i administrativni troškovi odabranih LAG-ova kao što su troškovi ureda LAG-a (najamnine, režije, uredski materijal itd.), troškovi djelatnika (place, putni troškovi itd.), uredska oprema itd.; troškovi treninga za djelatnike i članove (treninzi za promotore projekata se ne smiju financirati unutar tekućih troškova) kao što su troškovi stručnjaka, najam prostora za trening, hrana i piće, putni troškovi, dnevnice itd.; troškovi vezano za odnose sa javnošću kao što su promotivni materijali, mrežne stranice, promotivne aktivnosti itd.; financijski troškovi kao što su bankovne i poštanske naknade, itd.; troškovi umrežavanja kao što je sudjelovanje djelatnika i članova LAG-a na sastancima, uključujući sastanke Mreže za ruralni razvoj i Europske mreže za ruralni razvoj, nacionalne i europske mreže LAG-ova; troškovi monitoringa i evaluacije LRS (na nivou LAG-a) kao što su troškovi stručnjaka, itd.

Animacija: razmjena znanja između dionika kao što su troškovi puta u smještaja, kotizacije, itd.; informiranje i promidžba LRS kao što su javni skupovi, letci, brošure, web stranice, itd.; pomoć potencijalnim korisnicima za razvoj projekata i pripremu prijave kao što su putni troškovi, uredska oprema, itd.; operativni troškovi nastali za potrebe animacije kao što su najamnine, režije, uredski materijal, uredska oprema, itd.; troškovi osoblja nastali provedbom animacije kao što su plaće, putni troškovi, itd.; troškovi nastali provedbom animacije kao što su uredski materijal, trošak stručnjaka, itd.

Potpورا

Do 100% ukupnih prihvatljivih troškova, ukupno do 25 % dodijeljenih javnih izdataka lokalne razvojne strategije

Prioritetna os 1: Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 1: 664.792.165 €	Ukupna alokacija za investicijske prioritete
Investicijski prioritet 1a Poboljšanje infrastrukture i kapaciteta za istraživanje i inovacije (I&I) s ciljem razvijanja uspješnosti I&I-a te promoviranje centara za kompetencije, posebice onih od europskog interesa	Specifični cilj 1a1 Povećana sposobnost sektora istraživanja i razvoja (IR) za obavljanje istraživanja vrhunske kvalitete i zadovoljavanje potreba gospodarstva	Ukupna alokacija za specifični cilj: 334.321.739 €	334.321.739 €
Investicijski prioritet 1b Promicanje poslovnih ulaganja u inovacijama i istraživanjima te razvoj veza i sinergija između poduzeća, IR centara i visokog obrazovanja, osobito razvoja proizvoda i usluga, tehnološko povezivanje, socijalna inovacija, ekološka inovacija, kulturna i kreativna industrija, usluge javnog servisa, zahtjevi za poticajima, umrežavanje, klasteri i otvorena inovacija kroz pametnu specijalizaciju, tehnološko jačanje i primijenjeno istraživanje, pilot linije, pred proizvodna provjera valjanosti, napredne proizvodne mogućnosti i početne proizvodnje, osobito u Ključnim tehnologijama koje potiču razvoj i inovacije i širenje tehnologija za opću namjenu.	Specifični cilj 1b1 Novi proizvodi i usluge kao rezultat djelatnosti istraživanja, razvoja i inovacija (IRI)	205.000.000 €	330.470.426 €
	Specifični cilj 1b2 Jačanje djelatnosti istraživanja, razvoja i inovacija (IRI) poslovnog sektora kroz stvaranje povoljnog inovacijskog okruženja	125.470.426 €	
Prioritetna os 2: Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 2: 307.952.676 €	Ukupna alokacija za investicijske prioritete
Investicijski prioritet 2a Proširenje dostupnosti širokopojsnog pristupa i izgradnja mreža velikih brzina te podrška usvajanju novih tehnologija i mreža za digitalno gospodarstvo	Specifični cilj 2a1 Razvoj infrastrukture širokopojsne mreže sljedeće generacije u područjima bez infrastrukture širokopojsne mreže sljedeće generacije i bez dovoljno komercijalnog	209.370.040 €	209.370.040 €

	interesa, za maksimalno povećanje socijalne i ekonomske dobrobiti		
Investicijski prioritet 2c Jačanje aplikacija informacijskih i komunikacijskih tehnologija za e-vladu, e-učenje, e-uključenost, e-kulturu i e-zdravlje	Specifični cilj 2c1 Povećanje korištenja IKT-a u komunikaciji između građana i javne uprave putem uspostave IKT koordinacijske strukture i softverskih rješenja	98.582.636 €	98.582.636 €
Prioritetna os 3: Poslovna konkurentnost		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 3: 970.000.000 €	Ukupna alokacija za investicijske prioritete
Investicijski prioritet 3a Promicanje poduzetništva, posebno olakšavajući ekonomsko iskorištavanje novih ideja i poticanje stvaranja novih poduzeća, uključujući putem poslovnih inkubatora	Specifični cilj 3a1 Bolji pristup financiranju za male i srednje poduzetnike	250.000.000 €	483.000.000 €
	Specifični cilj 3a2 Omogućavanje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva	233.000.000 €	
Investicijski prioritet 3d Podupiranje kapaciteta MSP-ova za rast na regionalnom, nacionalnom i međunarodnom tržištu te angažiranost u inovacijskim procesima	Specifični cilj 3d1 Poboljšan razvoj i rast malih i srednjih poduzetnika na domaćim i stranim tržištima	307.000.000 €	487.000.000 €
	Specifični cilj 3d2 Poboljšana inovativnost malih i srednjih poduzetnika	180.000.000 €	
Prioritetna os 4: Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 4: 531.810.805 €	Ukupna alokacija za investicijske prioritete
Investicijski prioritet 4b Promicanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u poduzećima	Specifični cilj 4b1 Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u proizvodnim industrijama	60.000.000 €	100.000.000 €

	Specifični cilj 4b2 Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u privatnom uslužnom sektoru (turizam i trgovina)	40.000.000 €	
Investicijski prioritet 4c Podupiranje energetske učinkovitosti, pametnog upravljanja energijom i korištenje OIE u javnoj infrastrukturi, uključujući javne zgrade i u stambenom sektoru	Specifični cilj 4c1 Smanjenje potrošnje energije u zgradama javnog sektora	211.810.805 €	411.810.805 €
	Specifični cilj 4c2 Smanjenje potrošnje energije u stambenim zgradama (u višestambenim zgradama i obiteljskim kućama)	100.000.000 €	
	Specifični cilj 4c3 Povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva	80.000.000 €	
	Specifični cilj 4c4 Povećanje učinkovitosti sustava javne rasvjete	20.000.000 €	
Investicijski prioritet 4d Razvoj i provedba pametnih sustava distribucije koji djeluju pri niskim i srednjim razinama napona	Specifični cilj 4d1 Pilot projekt uvođenja naprednih mreža	20.000.000 €	20.000.000 €
Prioritetna os 5: Klimatske promjene i upravljanje rizicima		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 5: 245.396.147 €	Ukupna alokacija za investicijske prioritete
Investicijski prioritet 5a Podupiranje ulaganja za prilagodbu na klimatske promjene, uključujući pristupe temeljene na ekosustavu	Specifični cilj 5a1 Poboljšanje praćenja, predviđanja i planiranja mjera prilagodbe klimatskim promjenama	30.396.147 €	30.396.147 €
Investicijski prioritet 5b Promicanje ulaganja koja se odnose na posebne rizike, osiguranje otpornosti na katastrofe i razvoj sustava za upravljanje katastrofama	Specifični cilj 5b1 Jačanje sustava upravljanja katastrofama	215.000.000 €	215.000.000 €

Prioritetna os 6: Zaštita okoliša i održivost resursa		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 6: 1.987.360.608 €	Ukupna alokacija za investicijske prioritete
Investicijski prioritet 6c Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine	Specifični cilj 6c1 Povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine	128.351.269 €	238.020.392 €
	Specifični cilj 6c2 Povećanje atraktivnosti, edukativnog kapaciteta i održivog upravljanja odredištima prirodne baštine	109.669.123 €	
Investicijski prioritet 6e Aktivnosti kojima se poboljšava urbani okoliš, revitalizacija gradova, obnova i dekontaminacija nekadašnjeg industrijskog zemljišta (uključujući prenamijenjena područja), smanjenje zagađenja zraka i promocija mjera za smanjenje buke	Specifični cilj 6e1 Poboljšanje sustava upravljanja i praćenja kvalitete zraka sukladno Uredbi 2008/50/EZ	20.000.000 €	100.000.000 €
	Specifični cilj 6e2 Obnova brownfield lokacija (bivša vojna i/ili industrijska područja) unutar ITU	80.000.000 €	
Investicijski prioritet 6i Ulaganje u sektor otpada kako bi se ispunili zahtjevi pravne stečevine Unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve	Specifični cilj 6i1 Smanjena količina otpada koji se odlaže na odlagališta	475.000.000 €	475.000.000 €
Investicijski prioritet 6ii Ulaganje u vodni sektor kako bi ispunili zahtjevi pravne stečevine Unije u području okoliša i zadovoljile potrebe koje su utvrdile države članice za ulaganjem koje nadilazi te zahtjeve	Specifični cilj 6ii1 Unapređenje javnog vodoopskrbnog sustava sa svrhom osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom	1.049.340.216 € (specifični ciljevi 6ii1 i 6ii2)	1.049.340.216€
	Specifični cilj 6ii2 Razvoj sustava prikupljanja i obrade otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda		

Investicijski prioritet 6iii Zaštita i obnova biološke raznolikosti i tla te promicanje eko usluga, uključujući NATURA 2000 i „zelenu“ infrastrukturu	Specifični cilj 6iii1 Poboljšano znanje o stanju bioraznolikosti kao temelja za učinkovito praćenje i upravljanje bioraznolikošću	21.000.000 €	125.000.000 €
	Specifični cilj 6iii2 Uspostava okvira za održivo upravljanje bioraznolikošću (primarno Natura 2000)	54.000.000 €	
	Specifični cilj 6iii3 Razminiranje, obnova i zaštita šuma i šumskog zemljišta u zaštićenim i Natura 2000 područjima	50.000.000 €	
Prioritetna os 7: Povezanost i mobilnost		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 7: 1.310.205.755 €	Ukupna alokacija za investicijske prioritete
Investicijski prioritet 7a Podupiranje multimodalnog jedinstvenog europskog prometnog prostora ulaganjem u TEN-T	Specifični cilj 7a1 Unaprjeđenje cestovne mreže TEN-T i pristupa cestovnoj mreži TEN-T	330.000.000 €	330.000.000 €
Investicijski prioritet 7b Poboljšavanje regionalne mobilnosti povezivanjem sekundarnih i tercijarnih čvorišta s infrastrukturom TEN-T-a, uključujući multimodalna čvorišta	Specifični cilj 7b1 Poboljšanje cestovne sigurnosti u dijelovima s visokom razinom mješovitog prometa	70.000.000 €	70.000.000 €

Investicijski prioritet 7i Podupiranje multimodalnog jedinstvenog europskog prometnog prostora ulaganjem u TEN-T	Specifični cilj 7i1 Povećanje teretnog prometa na unutarnjim vodnim putovima	60.000.000 €	60.000.000 €
Investicijski prioritet 7ii Razvoj i unapređenje prometnih sustava prihvatljivih za okoliš, i prometni sustavi sa niskim emisijama CO2, uključujući unutarnje plovne putove i pomorski prijevoz, luke, multimodalne veze i aerodromsku infrastrukturu, radi promicanja održive regionalne i lokalne mobilnosti	Specifični cilj 7ii1 Poboljšanje dostupnosti naseljenih otoka za njihove stanovnike	80.000.000 €	350.000.000 €
	Specifični cilj 7ii2 Povećanje broja putnika u javnom prijevozu	170.000.000 €	
	Specifični cilj 7ii3 Poboljšanje dostupnosti Dubrovnika zrakom	100.000.000 €	
Investicijski prioritet 7iii Razvoj i obnova sveobuhvatnih, visokokvalitetnih i interoperabilnih željezničkih sustava te promicanje mjera za smanjenje buke	Specifični cilj 7iii1 Povećanje uporabe i važnosti željezničke mreže	500.205.755 €	500.205.755 €
Prioritetna os 8: Socijalno uključivanje i zdravlje		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 8: 356.500.000 €	Ukupna alokacija za investicijske prioritete
Investicijski prioritet 9a Ulaganje u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu što pridonosi nacionalnom, regionalnom i lokalnom razvoju, smanjujući nejednakosti u smislu zdravstvenog statusa, promičući socijalnu uključenost, kulturne i rekreativne usluge te prelazak s institucijske skrbi na skrb u zajednici	Specifični cilj 9a1 Poboljšanje pristupa primarnoj i hitnoj zdravstvenoj zaštiti, s fokusom na udaljena i deprivirana područja	45.000.000 €	256.500.000 €
	Specifični cilj 9a2 Poboljšanje učinkovitosti i dostupnosti bolničkog liječenja	105.000.000 €	

	<p>Specifični cilj 9a3 Promicanje socijalne uključenosti i smanjenje nejednakosti kroz poboljšani pristup socijalnim uslugama te prelazak s institucionalne skrbi na skrb u zajednici putem poboljšane socijalne infrastrukture</p>	86.500.000 €	
	<p>Specifični cilj 9a4 Provedba pilot aktivnosti koje imaju za cilj promociju socijalne uključenosti i smanjenje siromaštva ratnih veterana i civilnih žrtava Domovinskog rata</p>	20.000.000 €	
<p>Investicijski prioritet 9b Pružanje podrške fizičkoj, gospodarskoj i socijalnoj obnovi ugroženih zajednica u urbanim i ruralnim područjima</p>	<p>Specifični cilj 9b1 Održiva fizička, socijalna i gospodarska regeneracija pet depriviranih pilot područja s ciljem smanjenja socijalnih nejednakosti, isključenosti i siromaštva</p>	100.000.000 €	100.000.000 €
<p>Prioritetna os 9: Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje</p>		<p>Ukupna alokacija za Prioritetnu os 9: 270.914.791 €</p>	<p>Ukupna alokacija za investicijske prioritete</p>
<p>Investicijski prioritet 10a Ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje kroz razvoj infrastrukture za obrazovanje i osposobljavanje</p>	<p>Specifični cilj 10a1 Razvoj digitalno zrelih škola koje su spremne za korištenje potencijala informacijsko komunikacijske tehnologije u obrazovanju i razvoju vještina 21. stoljeća, potrebnih na tržištu rada</p>	102.914.791€	270.914.791 €

	<p>Specifični cilj 10a2 Modernizacija, unapređenje i povećanje infrastrukture smještaja u visokom obrazovanju s ciljem poboljšanja pristupa visokom obrazovanju te završetak studija za studente u nepovoljnom položaju</p>	105.000.000 €	
	<p>Specifični cilj 10a3 Povećanje relevantnosti strukovnog obrazovanja kroz poboljšanje uvjeta za stjecanje praktičnih vještina u ciljanim sektorima srednjeg strukovnog obrazovanja s ciljem postizanja veće zapošljivosti učenika srednjeg strukovnog obrazovanja</p>	63.000.000 €	
Prioritetna os 10: Tehnička pomoć		Ukupna alokacija za Prioritetnu os 10: 236.112.612 €	Ukupna alokacija za prioritetnu os
Za Tehničku pomoć ne postoje investicijski prioriteti	<p>Specifični cilj TA1 Osiguranje odgovarajućih i učinkovitih ljudskih resursa za provedbu operativnih programa</p>	78.704.204 €	236.112.612 €
	<p>Specifični cilj TA2 Podrška učinkovitoj provedbi, praćenju i evaluaciji programa</p>	78.704.204 €	
	<p>Specifični cilj TA3 Podrška informiranju javnosti i podizanju kapaciteta potencijalnih korisnika za pripremu projekata i njihovu provedbu</p>	78.704.204 €	

Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

Prioritetna os 1: Zapošljavanje i mobilnost radne snage		Alokacija za	Alokacija za
Ukupna alokacija za prioritetnu os 1:		specifični cilj	investicijski
532.933.273			prioritet
Investicijski prioritet 8.i: Pristup zapošljavanju za osobe koje traže posao i neaktivne osobe, uključujući one koji su dugotrajno nezaposleni i one koji su daleko od tržišta rada, kao i provedbom lokalnih inicijativa za zapošljavanje i potpore za mobilnost radne snage	Specifični cilj 8.i.1: Povećanje zapošljavanja nezaposlenih osoba, posebice dugotrajno nezaposlenih i osoba čije vještine ne odgovaraju potrebama tržišta rada	101.879.135	250.085.369
	Specifični cilj 8.i.2: Povećanje održivog samozapošljavanja nezaposlenih osoba, posebice žena	128.486.234	
	Specifični cilj 8.i.3: Očuvanje radnih mjesta, zadržavanje u zaposlenju radnika koji su proglašeni viškom te jačanje brzog ponovnog zapošljavanja osoba koje su postale nezaposlene nakon što su proglašene viškom	19.720.000	
Investicijski prioritet 8.ii (YEI): Održiva integracija mladih na tržište rada, posebno onih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se niti osposobljavaju, uključujući mlade koji su izloženi riziku od socijalne isključenosti i mlade iz marginaliziranih zajednica, uključujući provedbom Garancije za mlade	Specifični cilj 8.ii.1 (YEI): Povećanje zapošljavanja i brze integracije NEET skupine kroz Inicijativu za zapošljavanje mladih na tržište rada	132.354.288	201.010.904
Investicijski prioritet 8.ii (ESF): Održiva integracija mladih na tržište rada, posebno onih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se niti osposobljavaju, uključujući mlade koji su izloženi riziku od socijalne isključenosti i mlade iz marginaliziranih	Specifični cilj 8.ii.1 (ESF): Povećanje zapošljavanja i integracije dugotrajno nezaposlenih iz NEET skupine na tržište rada i za sve iz NEET skupine od 2019. godine	68.656.616	

zajednica, uključujući provedbom Garancije za mlade			
Investicijski prioritet 8.vii: Modernizacija ustanova tržišta rada kao što su javne i privatne službe za zapošljavanje te bolja usklađenost s potrebama tržišta rada, uključujući putem djelovanja koja povećavaju transnacionalnu mobilnost radne snage, kao i putem programa mobilnosti, te bolja suradnja institucija i relevantnih dionika	Specifični cilj 8.vii.1: Jačanje kapaciteta lokalnih partnerstava za zapošljavanje i povećanje zaposlenosti najranjivijih skupina na lokalnim tržištima rada	16.320.000	81.837.000
	Specifični cilj 8.vii.2: Povećanje dostupnosti i kvalitete javno dostupnih informacija i usluga na tržištu rada, uključujući mjere APZ	65.517.000	
Prioritetna os 2: Socijalno uključivanje Ukupna alokacija za prioritetnu os 2: 328.000.000		Alokacija za specifični cilj	Alokacija za investicijski prioritet
Investicijski prioritet 9.i: Aktivna uključenost, uključujući s ciljem promicanja jednakih mogućnosti te aktivnog sudjelovanja i poboljšanja zapošljivosti	Specifični cilj 9.i.1: Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti kroz promociju integracije na tržište rada i socijalne integracije ranjivih skupina, i borba protiv svih oblika diskriminacije	96.000.000	116.000.000
	Specifični cilj 9.i.2: Jačanje aktivnog uključivanja kroz implementaciju integriranih projekata za obnovu 5 nerazvijenih pilot područja	20.000.000	
Investicijski prioritet 9.iv: Poboljšanje pristupa pristupačnim, održivim i visokokvalitetnim uslugama, uključujući usluge zdravstvene skrbi i socijalne usluge od općeg interesa	Specifični cilj 9.iv.1: Održivo poboljšanje pristupa zdravstvenoj skrbi u nerazvijenim područjima i za ranjive skupine te promocija zdravlja	45.000.000	180.000.000
	Specifični cilj 9.iv.2: Poboljšanje pristupa visokokvalitetnim socijalnim uslugama, uključujući podršku	135.000.000	

	procesu deinstitucionalizacije		
Investicijski prioritet 9.iv: Promicanje društvenog poduzetništva i strukovne integracije u društvenim poduzećima te socijalne ekonomije i ekonomije solidarnosti radi olakšavanja pristupa zapošljavanju	Specifični cilj 9.v.1: Povećanje broja i održivosti društvenih poduzeća i njihovih zaposlenika	32.000.000	32.000.000
Prioritetna os 3: Obrazovanje i cjeloživotno učenje Ukupna alokacija za prioritetnu os 3: 450.000.000		Alokacija za specifični cilj	Alokacija za investicijski prioritet
Investicijski prioritet 10.ii: Poboljšanje kvalitete i učinkovitosti tercijarnog i ekvivalentnog obrazovanja te pristupa njemu radi povećanja sudjelovanja u njemu i njegova stjecanja, posebno za skupine u nepovoljnom položaju	Specifični cilj 10.ii.1: Poboljšanje kvalitete, relevantnosti i učinkovitosti visokog obrazovanja	110.000.000	205.000.000
	Specifični cilj 10.ii.2: Povećanje stope stečenog visokog obrazovanja	45.000.000	
	Specifični cilj 10.ii.3: Poboljšanje uvjeta rada za hrvatske istraživače	50.000.000	
Investicijski prioritet 10.iii: Povećanje jednakog pristupa cjeloživotnom učenju za sve dobne skupine u formalnom, neformalnom i informalnom okruženju, unapređenje znanja, vještina i kompetencija radne snage, promicanje fleksibilnih načina učenja, između ostalog profesionalnim savjetovanjem i potvrđivanjem stečenih kompetencija	Specifični cilj 10.iii.1: Omogućavanje boljeg pristupa obrazovanju učenicima u nepovoljnom položaju u pred- tercijarnom obrazovanju	40.000.000	160.000.000
	Specifični cilj 10.iii.2: Promicanje pristupa cjeloživotnom učenju kroz unapređivanje ključnih kompetencija studenata, te primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija u poučavanju i učenju	70.000.000	
	Specifični cilj 10.iii.3: Poboljšanje obrazovnog sustava za odrasle i unapređenje vještina i kompetencija odraslih polaznika	50.000.000	

Investicijski prioritet 10.iv: Poboljšanje značaja obrazovnih sustava i sustava osposobljavanja za tržište rada, olakšavanje prijelaza iz škole na posao, jačanje sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te njihove kvalitete, između ostalog mehanizmima za predviđanje vještina, prilagodbom nastavnih planova i programa te uvođenjem i razvojem sustava učenja koji se temelje na radu, uključujući dualne sustave učenja i programe naukovanja	Specifični cilj 10.iv.1: Modernizacija ponude strukovnog obrazovanja te podizanje njegove kvalitete radi povećanja zapošljivosti učenika kao i mogućnosti za daljnje obrazovanje	85.000.000	85.000.000
Prioritetna os 4: Dobro upravljanje Ukupna alokacija za prioritetnu os 4: 191.276.944		Alokacija za specifični cilj	Alokacija za investicijski prioritet
Investicijski prioritet 11.i: Ulaganje u institucionalne kapacitete te u učinkovitost javnih uprava i javnih usluga na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini s ciljem reformiranja, boljeg uređivanja i dobrog upravljanja	Specifični cilj 11.i.1: Povećanje djelotvornosti i kapaciteta u javnoj upravi kroz poboljšanje pružanja usluga i upravljanja ljudskim potencijalima	88.076.944	109.976.944
	Specifični cilj 11.i.2: Unapređenje kapaciteta i funkcioniranja pravosuđa kroz poboljšanje upravljanja i kompetencija	21.900.000	
Investicijski prioritet 11.ii: Izgradnja kapaciteta za sve dionike koji osiguravaju obrazovanje, cjeloživotno obrazovanje, osposobljavanje te zapošljavanje i socijalne politike, uključujući uz pomoć sektorskih i teritorijalnih paktova radi omogućavanja reformi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini	Specifični cilj 11.ii.1: Razvoj kapaciteta organizacija civilnog društva, osobito udruga i socijalnih partnera, te jačanje civilnog i socijalnog dijaloga radi boljeg upravljanja	81.300.000	81.300.000

Prioritetna os 5: Tehnička pomoć		Ukupna alokacija za specifični cilj	Ukupna alokacija za tehničku pomoć
Ukupna alokacija za prioritetnu os 5:			
80.000.000			
	Specifični cilj 1: Osiguranje učinkovite pripreme, upravljanja, provedbe, praćenja, vrednovanja i kontrole Operativnog programa	50.000.000	80.000.000
	Specifični cilj 2: Podrška potencijalnim korisnicima i regionalnim dionicima u uspješnom prijavljivanju i provedbi ESF projekata jačanjem njihovih kapaciteta i razvijanjem kvalitetne zalihe budućih projekata	20.000.000	
	Specifični cilj 3: Podrška komunikacijskim aktivnostima u svrhu djelotvorne provedbe Komunikacijske strategije i osiguranje kvalitetnog informiranja potencijalnih korisnika i voditelja projekata o mogućnostima i uvjetima financiranja u okviru Operativnog programa	10.000.000	

